

TEBLİĞ

Tarım ve Orman Bakanlığından:

BİTKİSEL ÜRETİME DESTEKLEME ÖDEMESİ**YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ****(TEBLİĞ NO: 2019/46)****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ, ülkemizde bitkisel üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkıda bulunmak, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı arttırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesine yönelik, çiftçilere destekleme yapılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 23/10/2019 tarihli ve 1691 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar kapsamında, 2019 yılında yapılacak; Mazot ve Gübre Desteği, Toprak Analizi Desteği, Katı Organik-Organomineral Gübre Desteği, Organik Tarım Desteği, İyi Tarım Uygulamaları Desteği, Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre Fark Ödemesi Desteği, Küçük Aile İşletmesi Desteği, Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği, Yem Bitkileri Desteği, Bombus Arısı Kullanım Desteği, Yurt İçi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği, Yurt İçi Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği, Yurt İçi Sertifikalı Tohum Üretim Desteği, Yurt İçi Sertifikalı Fidan Üretim Desteği, Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu Desteği uygulamalarında görev alacak kurum ve kuruluşların belirlenmesi, tarımsal faaliyette bulunan çiftçilere ve toprak analiz laboratuvarlarına yapılacak destekleme ödemelerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi ile 23/10/2019 tarihli ve 1691 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Alçak plastik tünel: Bir üretim dönemi için inşa edilen, altında yapılan bitkisel üretimde erkencilik amaçlanan, dış ortam şartları, içerisinde yetiştirilen bitki için uygun hale geldiğinde kaldırılan, bitkileri düşük sıcaklık, rüzgâr, yağmur, dolu, kuş ve haşerelerden korumak amacı ile bitki sıraları üzerine yarım daire kesitli yerleştirilmiş iskeletlerin üzerinin yumuşak plastik örtülerle örtülmesi sonucu elde edilen örtüaltı ünitelerini,
- b) Alım satım belgesi: 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirtilen şartlara uygun olarak düzenlenen ve çiftçiler tarafından ibraz edilen belgeyi,
- c) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- ç) Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünü,
- d) Bireysel sertifikasyon: Gerçek veya tüzel kişilerin kendi tasarrufu altındaki alanlarda ürettikleri ürünlerin, kendi adlarına sertifikalandırılmasını,
- e) Bombus arısı: Örtüaltı tarımında polinasyon hizmetinde kullanılmak üzere denetimli koşullarda yetiştirilebilen, doğal koşullarda genellikle toprak altında yaptığı yuvada koloni halinde yaşayan bir yaban arısı cinsini,
- f) Borsa tescil beyannamesi: 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununa göre düzenlenmiş belgeyi,
- g) BÜGEM: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünü,
- ğ) Çiftçi: Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresi tarımsal üretim yapan gerçek ve tüzel kişileri,
- h) Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS): Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçilerin kayıt altına alındığı tarımsal veri tabanını,
  - 1) ÇKS belgesi: Düzenleme tarihi itibarıyla çiftçilerin ÇKS'de yer alan bilgilerini gösterir belgeyi,
  - i) Dane zeytin: Zeytin ağacından hasat edilen ve hiçbir işleme tabi tutulmamış zeytin meyvesini,
  - j) Diğer ürünler: Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında desteklenen ürünler dışında kalan ürünleri,
  - k) e-Devlet kapısı: Kamu hizmetlerinin ortak platformda, tek kapıdan (portal) sunumunu ve vatandaşın devlet hizmetlerine elektronik ortamdan güvenli ve etkin bir şekilde erişimini sağlayan internet sitesini,
  - l) Elektronik-imza: Başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi,

m) Elektronik ürün senedi (ELÜS): Lisanslı depolara teslim edilen tarım ürünleri karşılığında düzenlenen ve depolanan ürün detayını gösteren; Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) nezdinde elektronik olarak saklanan, yetkili ticaret borsalarında satışa çıkarabilen elektronik ürün senedini,

n) Enstitü: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne bağlı araştırma enstitülerini,

o) Fark ödemesi desteği: Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline göre; yağlık ayçiçeği, soya, kanola, dane mısır, aspir, dane zeytin, zeytinyağı, buğday, arpa, çavdar, tritikale, yulaf, çeltik, kuru fasulye, nohut, mercimek ve yurt içerisinde üretilip sertifikalandırılan tohumu kullanarak kütlü pamuk üreterek satışını gerçekleştiren çiftçilere 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar uyarınca yapılacak ödemeyi,

ö) Fındık Kayıt Sistemi (FKS): Ruhsatlı fındık alanlarının kayıt altına alındığı veri tabanını,

p) Fidan: Destekleme kapsamında yer alan sertifikalı/standart fidanı,

r) Fidan sertifikası: Fidana ait bilgileri içeren ve Bakanlıkça yetkilendirilen sertifikasyon kuruluşlarınca düzenlenen belgeyi,

s) Fidan üreticisi: 15/5/2009 tarihli ve 27229 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde fidan üretici belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

ş) Fide üreticisi: Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde çilek fidesi için düzenlenmiş fide üretici belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

t) Geçiş süreci: 18/8/2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre faaliyete başlanmasından ürünün organik olarak sertifikalandırılmasına kadar geçen dönemi,

u) Geçiş süreci-1: Organik tarıma başlangıçta, geçiş sürecinin 1 inci yılında olan ürünü,

ü) Geçiş süreci-2: Organik tarıma başlangıçta, geçiş sürecinin 2 nci yılında olan ürünü,

v) Geçiş süreci-3: Organik tarıma başlangıçta, geçiş sürecinin 3 üncü yılında olan ürünü,

y) Geleneksel zeytin bahçesi: 2019 üretim yılında ÇKS’ye kayıtlı olan ve dekada en az 8 adet ağaç olan zeytinlikleri,

z) Grup sertifikasyonu: Üretici örgütü veya müteşebbis çatısı altında sözleşmeyle bir araya gelen üreticilerin ürettiği ürünlerin, üretici örgütü veya müteşebbis adına sertifikalandırılmasını,

aa) Gübre Takip Sistemi (GTS): Tarımda kullanılan gübrelerin, üretim veya ithalatından son kullanıcıya kadar bütün tedarik zincirinin izlenebilirliğinin sağlanması amacıyla oluşturulan web tabanlı uygulamayı,

bb) İl/ilçe keşif komisyonu: 27/5/2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğine dayanılarak oluşturulan il/ilçe keşif komisyonunu,

cc) İl/ilçe müdürlüğü: Bakanlık il/ilçe müdürlüğünü,

çç) İl/ilçe tahkim komisyonu: Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğine dayanılarak oluşturulan il/ilçe tahkim komisyonunu,

dd) İl/ilçe tespit komisyonu: Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğine dayanılarak oluşturulan il/ilçe tespit komisyonunu,

ee) İl/ilçe fındık komisyonu: 14/7/2009 tarihli ve 2009/15203 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Fındık Üretiminin Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak oluşturulan il/ilçe fındık komisyonunu,

ff) İTUB: Bakanlık il müdürlüklerinde oluşturulan iyi tarım uygulamaları birimlerini,

gg) İTUD: İyi tarım uygulamaları desteğini,

ğğ) İyi Tarım Uygulamaları (İTU): 7/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliğe göre yapılan tarımsal faaliyeti,

hh) İyi Tarım Uygulamaları Sertifikası: İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak düzenlenmiş belgeyi,

ıı) İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmelik (İTUY): 7/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliği,

ii) Kapama bahçe: Tek türle dikim normlarına uygun olarak tesis edilmiş alanı,

jj) Kaplanmış tohum: Kullanılacak tohum miktarını azaltmak, tohum ekimini kolaylaştırmak ve mekanizasyona uygun hale getirmek, tohumları toprak kökenli hastalıklara ve zararlılara karşı korumak, tohumların çimlenme kapasitelerini artırmak ve besin maddesi sağlamak amacıyla farklı etkilere sahip preparatlarla farklı oranlarda muamele edilmiş tohumları,

kk) KEP: Resmi yazışmaların elektronik ortamda mevzuata uygun, uluslararası standartlarda ve teknik olarak güvenli bir şekilde yapılmasına imkân sağlayan sistemi,

ll) Koloni: Canlı döller üretebilen bir ana arı ve bunun dölleri olan işçi arılardan oluşan birimi,

mm) Küçük aile işletmesi: 2019 üretim yılında ÇKS’ye kayıtlı olan ve tarımsal faaliyette bulunduğu tarım arazisi varlığı toplam 5 dekar veya altında olan işletmeyi,

nn) LABBİS: Laboratuvar bilgi sistemini,

oo) Muvafakatname-1: EK-33’te yer alan belgeyi,

öö) Nadas: Tarım arazisinin bir sonraki üretime hazırlık amacıyla toprak işleme yapılarak dinlenmeye bırakılmasını,

pp) Organik gübre: Bitki besin maddelerini bünyesinde organik bileşikler halinde bulunduran, toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerini düzelterek, bitki besin maddelerinin yararlılığını artırmak suretiyle alımını kolaylaştıran bitkisel ve/veya hayvansal kökenli atık ve/veya artıklardan elde edilen ürünleri,

rr) Organomineral gübre: Organik muhtevanın ve/veya organik gübre(ler)nin bir veya birden fazla birincil, ikincil veya mikro bitki besin maddeleri ile karışımı veya reaksiyonu ile elde edilmiş ürünleri,

ss) Organik statü: Geçiş sürecini tamamlamış organik ürünü,

şş) Organik tarım bilgi sistemi (OTBİS): Organik tarım yapan çiftçi, arazi, ürün, kontrol bilgileri, hayvansal üretim ve sertifika bilgilerinin bulunduğu Bakanlıkça oluşturulan veri tabanını,

tt) Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik (OTY): 18/8/2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliği,

uu) Organik tarım: Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğe göre yapılan tarımsal faaliyeti,

üü) Organik tarım birimi (OTB): Bakanlık il müdürlüklerinde kurulu bulunan organik tarım birimlerini,

vv) OTD: Organik tarım desteğini,

yy) Örtüaltı kayıt sistemi (ÖKS): 25/6/2014 tarihli ve 29041 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Örtüaltı Kayıt Sistemi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından oluşturulan örtüaltı kayıt sistemini,

zz) Örtüaltı kayıt sistemi belgesi: Düzenleme tarihi itibarıyla, örtüaltı üretimi yapan çiftçilerin ÖKS’de yer alan bilgilerini gösterir belgeyi,

aaa) Örtüaltı ünitesi: İçerisinde bitkisel üretim yapılan, bağımsız olarak tek çatı altında bulunan ve üzeri uygun bir örtü malzemesi ile kaplanmış; içerisinde bitkinin gereksinim duyduğu çevre koşullarının yapay yollarla kısmen ya da tamamen oluşturulup denetim altında tutulduğu sera veya plastik tünel şeklinde olabilen, aynı gerçek veya tüzel kişinin tasarrufunda bulunan tarımsal yapıyı,

bbb) Ruhsatlı fındık alanı: 22/11/2001 tarihli ve 2001/3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Fındık Alanlarının Tespitine Dair Karar ile belirlenen ve izin verilen arazilerde fındık üretimi yapılan fındık kayıt sisteminde kayıtlı alanı,

ccc) Sertifikalı giriş: Nitelikli elektronik sertifikanın kimlik doğrulama amacıyla kullanılarak web uygulamasında oturum açılmasını,

ççç) Sertifikalı fidan: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca düzenlenen fidan sertifikasında, fidan sınıfı “sertifikalı” olarak belirtilen ve ürün elde etmek amacıyla çiftçinin diktiği fidanı,

ddd) Sertifikalı fide: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca sertifikalandırılan ve ürün elde etmek amacıyla çiftçinin diktiği çilek fidesini,

eee) Sertifikalı tohum: Yurt içinde üretilip, sertifikalandırılan süper elit, ön elit, elit, orijinal/temel ve sertifikalı sınıftaki tohumluğu,

fff) Sistem: Bakanlıkça geliştirilen uygulama yazılımını,

ggg) Standart fidan: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca düzenlenen Fidan Sertifikasında, fidan sınıfı “standart” olarak belirtilen veya Standart Fidan Belgesine sahip olan ve ürün elde etmek amacıyla çiftçinin diktiği fidanı,

ğğğ) Tarım arazisi: ÇKS ve/veya ÖKS ve/veya OTBİS’te kayıtlı olan arazileri,

hhh) Tarım parseli: Tarım arazisi sınırları içerisinde kalan ve salt tarımsal üretim faaliyeti gerçekleştirilen her bir arazi parçasını,

ııı) Tarımsal faaliyet: Tarım arazisi üzerinde tarımsal üretim kaynaklarını fiilen kullanarak bitkisel ürünlerin üretilmesi veya yetiştirilmesini,

iii) Tasiriye faturası: Hazine ve Maliye Bakanlığının müteselsil seri ve sıra numarası taşıyan, vergi dairesine kayıtlı gerçek ve tüzel kişi niteliğindeki zeytin sıkma tesislerince çiftçiden teslim alınan zeytinin sıkma bedeli karşılığında düzenlenen ve çiftçinin adı soyadı, bağlı olduğu il, ilçe ve köyünü gösterir açık adresi, çiftçi tarafından getirilen zeytinin kilosu, cinsi ve elde edilen yağ miktarını gösterir faturayı,

jjj) TBS: Tarım Bilgi Sistemini,

kkk) Tohum sertifikası: Tohumun sınıf ve kademesini belirten, Bakanlık tarafından görevlendirilmiş/yetkilendirilmiş sertifikasyon kuruluşlarınca düzenlenen belgeyi,

lll) Tohum üreticisi: Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde tohum üretici belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

mmm) Tohum yetiştiricisi: Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde tohum yetiştirici belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

nnn) Tohumluk: Bitkilerin çoğaltımı için kullanılan tohum, yumru, fide, fidan, çelik gibi generatif ve vejetatif bitki kısımlarını,

ooo) Tohumluk analiz raporu: Tohumlukların laboratuvar analizlerinin sonuçlarının gösterildiği raporu,

öö) Tohumluk bayisi: Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde tohumluk bayisi belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

ppp) Tohumluk sertifikasyon kuruluşu: Tohumlukların tarla ve laboratuvar kontrolleri sonucunda genetik, fiziksel, biyolojik ve sağlıkla ilgili değerlerinin standartlara uygunluğunu tespit eden ve belgelendiren Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşu,

rrr) Toprak analiz laboratuvarı: Toprak, bitki ve sulama suyu analizlerini yapmaya Valilik oluru veya Bakanlıkça yetkilendirilen gerçek veya tüzel kişiler, kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelere ait laboratuvarları,

sss) Toprak düzenleyici: Asıl amacı toprağın fiziksel veya kimyasal yapısını iyileştirmek olan organik veya mineral yapıda olan maddeleri,

şşş) TTSM: Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğünü,

ttt) TVYS: Tohum veri yönetim sistemini,

uuu) Üretim yılı: Tek yıllık ürün türleri için ürünün hasat edildiği yılı, çok yıllık ürün türleri için ekim dikim tarihi ile son hasat tarihi arasındaki her bir yılı,

üüü) Ürün sertifikası: Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak üretilen ürün ve girdilere düzenlenen sertifikayı,

vvv) Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtının olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalar: Aksaray İli; Eskil, Gülağaç, Güzelyurt, Merkez, Sultanhanı İlçeleri, Ankara İli; Haymana, Şereflikoçhisar İlçeleri, Hatay İli; Hassa, Kırıkhan, Kumlu, Payas, Reyhanlı İlçeleri, Karaman İli; Ayrancı, Kazımkarabekir, Merkez İlçeleri, Kırşehir İli; Boztepe, Mucur İlçeleri, Konya İli; Akören, Akşehir, Altınekin, Cihanbeyli, Çumra, Derbent, Doğanhisar, Emirgazi, Ereğli, Güneysınır, Halkapınar, Karapınar, Karatay, Kulu, Meram, Sarayönü, Selçuklu, Tuzlukçu İlçeleri, Mardin İli; Artuklu, Derik, Kızıltepe, Nusaybin İlçeleri, Nevşehir İli; Acıgöl, Derinkuyu, Gülşehir İlçeleri, Niğde İli; Altınhisar, Bor, Çiftlik, Merkez İlçeleri, Şanlıurfa İli; Viranşehir İlçelerindeki yerleri,

yyy) Yetkilendirilmiş kuruluş: Organik tarım veya iyi tarım uygulamalarında kontrol ve/veya sertifikasyon kuruluşu olarak Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

zzz) Yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu (YTK): Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

aaaa) Yönetmelik: 27/5/2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğini,

bbbb) Zeytinyağı: Natürel sızma zeytinyağı, natürel birinci zeytinyağı veya ham zeytinyağı/rafinajlık zeytinyağlarını içeren natürel zeytinyağlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki ve Denetim

Görevli kurum ve kuruluşlar

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğde anılan destekleme uygulamaları, BÜGEM, il/ilçe tahkim komisyonları, il/ilçe müdürlükleri, il/ilçe keşif komisyonları, il/ilçe tespit komisyonları ve yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından yürütülür.

Tahkim komisyonlarının görevleri

MADDE 6 – (1) Tahkim komisyonları, bu Tebliğ hükümlerinin uygulanması sırasında ortaya çıkan ihtilaflı konuları çözmeye ve karar almaya yetkilidir. İl tahkim komisyonu; merkez ilçede, ilçe tahkim komisyonunun görevlerini de yapar. Tahkim komisyonları Yönetmelikte belirtilmiş olan görevlerine ilave olarak aşağıdaki görevleri yapar:

a) Gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında gerekli hukuki işlemlerin yapılması için karar alır ve ilgili mercilerce uygulanması yönünde girişimde bulunur. Gerçeğe aykırı beyanda bulunan çiftçilerin ve toprak analizi laboratuvarlarının bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalandırılmaması hususunda karar verir. Eğer destekleme ödemesi yapılmış ise ilgili destekleme için yapılan ödemenin geri alınması hakkında karar alır. İdari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler ile idari hata sonucu sehven yapılan fazla ödemeyi iade etmeyen üreticilerin beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmamaları hakkında karar alır. Ayrıca, gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen üreticiler hakkında ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına karar verir.

b) Yapılan incelemeler sonunda sahtecilik ve/veya kamu kurumunu dolandırmak gibi bir kastı olmaksızın, fazla destekleme ödemesinden yararlandığı belirlenenlerin, kendi rızaları ile fazla aldıkları miktarları 25 inci maddede belirtilen, idari hata sonucu yapılan ödemelerin iadesine ilişkin süre içerisinde iade etmeleri halinde, destekleme ödemelerinden faydalanmalarına devam etmeleri ve haklarında cezai işlem yapılmamasına ilişkin karar verir.

c) Bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanmak üzere başvuruda bulunanlara ilişkin bilgilerin zamanında ÇKS ve ilgili kayıt sistemlerine kaydedilmesini sağlamak üzere her türlü tedbiri alır.

ç) Yapılan arazi tespitlerinin sağlıklı olmasını teminen kadastro programına alınan yerlerde, kadastro çalışmalarından da faydalanılması için gerekli tedbirleri alır.

d) Fark Ödemesi Desteğine ilişkin işlemlerde tahkim komisyonlarına; illerde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Odalarının ildeki temsilcileri ile bulunan yerlerde Ticaret Bakanlığı ile

Ticaret Borsası temsilcisi, ilçelerde ise varsa Sanayi ve Ticaret Odaları ile Ticaret Borsası temsilcilerinin dahil edilmesine karar verir.

e) Çırcır işletmeleri ile zeytin sıkma tesisleri, işletmenin faaliyete geçtiği tarihten itibaren, gerekli görülen durumlarda, il/ilçe tahkim komisyonunun talebi üzerine; çiftçi bazında işlediği kütlü pamuk ve elde ettiği zeytinyağı miktarını gösterir alıcı bazında çiftçi icmalini il/ilçe tahkim komisyonuna gönderir. Bu icmal, il/ilçe tahkim komisyonu tarafından ilçe sınırları içinde faaliyette bulunan söz konusu işletmelerden bir yazı ile istenir.

f) Pamuk çırcır ve prese fabrikalarının faaliyet dönemine ait tüm bilgilerini kontrol eder. 18/4/1972 tarihli ve 7/4331 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Pamukların Çırcırılma-Preselenme ve Depolanmasının Denetimine Dair Tüzük çerçevesinde pamuk sezonu içerisinde faaliyetini sürdüren ve desteklemeye konu kütlü pamuğu işleyecek olan çırcır ve prese fabrikaları ve çiftçi adına düzenlemiş olduğu alım satım belgesine istinaden fark ödemesi desteği yapılmasını sağlar. Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri tarafından alınan kütlü pamuk ürünü, bağlı olduğu birlik bünyesinde faaliyet gösteren çırcır ve prese fabrikalarında işlenmesi şartıyla destekleme kapsamında değerlendirilir.

g) Zeytin sıkma tesislerinin, faaliyet döneminde fark ödemesi desteğine konu bilgilerini kontrol eder.

ğ) Dane zeytin için hasat başlangıç ve bitiş tarihlerini belirler.

h) Zeytinyağı ürünü için zeytin sıkma başlangıç ve bitiş tarihlerini belirler.

ı) İl/ilçe müdürlükleri tarafından, Hazine ve Maliye Bakanlığının belge doğrulama web adresi üzerinden çiftçiler tarafından ibraz edilen alım satım belgelerine dair beyan olup olmadığının kontrol edilmesini sağlar.

i) İlgili kurum ve kuruluşlar tarafından; çiftçilerin ibraz ettiği belgelerin incelemeye tabi tutulduğunun bildirilmesi halinde, il/ilçe müdürlükleri tarafından gerçek üretim yaptığı tespit edilenlere ödeme yapılmasına karar verir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Destekleme Uygulamalarına İlişkin Esaslar

Tarımsal destekleme başvurularının kabulü

MADDE 7 – (1) Üretim yılı içerisinde ÇKS ve/veya ÖKS’de kayıtlı olan ve desteklemelerden faydalanmak isteyen çiftçiler, bu Tebliğde anılan yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği ve yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği için 1 Kasım 2018 tarihinden, diğer desteklemeler için bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren ÇKS ve ÖKS’ye kayıt oldukları il/ilçe müdürlüklerine EK-3’te yer alan bitkisel üretime destekleme ödemesi başvuru dilekçesiyle şahsen veya yasal temsilcisi aracılığıyla başvuruda bulunurlar. Dilekçede, yararlanmak istenilen destek adının EK-4’te bulunan onay kutucuğu (X) işaretlenir, başvuruda bulunulan her bir destekleme için ayrı dilekçe alınmaz. Bakanlıkça altyapının uygun hale getirilmesi ve yetki verilmesi halinde çiftçiler izin verilen iş ve işlemlerini e-devlet kapısı üzerinden de yapabilirler.

(2) 2019 üretim yılında, ÇKS’ye kayıt yaptıran çiftçiler mazot ve gübre desteğine, katı organik-organomineral gübre desteğine, ÇKS ve FKS’ye kayıtlı çiftçiler fındık alan bazlı gelir desteğine, ÇKS’ye kayıtlı küçük aile işletmeleri ise küçük aile işletmesi desteğine başvurmuş sayılır.

(3) Çiftçiler, yararlanacakları desteklemeler için EK-4’te yer alan destekleme talep formunda belirtilen belgeleri, EK-2’de yer alan destekleme uygulama takvimine göre belge teslim bitiş tarihinden önce il/ilçe müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.

(4) EK-4’te yer alan destekleme talep formu iki nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası imza karşılığında çiftçiye teslim edilir, diğer nüshası çiftçinin ÇKS/ÖKS başvuru dosyasında muhafaza edilir. Çiftçinin başvuruda bulunduğu desteklemeler için ayrı ayrı dosya tanzim edilmez.

(5) Çiftçiler, EK-2’de yer alan destekleme uygulama takviminde belirtilen belge teslim bitiş tarihi sona eren bir destekleme için müracaatta bulunamaz.

(6) Toprak Analiz Desteğinden faydalanmak isteyen laboratuvarlar, EK-31’de yer alan dilekçeyle laboratuvar merkezinin bulunduğu İl Müdürlüğüne müracaat ederler.

(7) Kadastro görmemiş köylere ilişkin tahkim komisyonlarınca yapılan çalışma planına göre her köy için son müracaat tarihi, EK-2’de yer alan destekleme uygulama takvimine göre belge teslim bitiş tarihinden önce olmak kaydıyla belirlenebilir. Bu tarih, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre 15 gün önceden çiftçilere ilan edilmesi amacıyla ilgili muhtara tebliğ edilir.

(8) İl müdürlükleri merkez ilçelerde, ilçe müdürlüklerinin yapmakla yükümlü oldukları görevleri yapar.

(9) Başvuru yapan çiftçilerin özlük, arazi ve ürün bilgilerinde değişiklik olması halinde, ilgili yönetmelikler kapsamında ÇKS, ÖKS ve FKS’deki bilgilerini güncellemesi gereklidir.

(10) Destekleme uygulamalarında haklarında destekleme ödemelerinden beş yıl süreyle yararlandırılmamaları yönünde il/ilçe tahkim komisyonunca karar alınan çiftçilerin başvuruları, EK-5’te yer alan Taahhütname-1 ve gerekli başvuru belgeleri ile birlikte kabul edilir. Destekleme öncesi işlemler tamamlanır ancak karar çiftçi lehine adli ve idari mercilerde bozulmadığı sürece, başvurunun kabulü herhangi bir hak doğurmayıp başvuran çiftçiye destekleme ödemesi yapılmaz.

(11) İl/ilçe müdürlüğü tarafından istenecek belgelerin asıllarının kaybolması veya zayi olması durumunda; belgeyi düzenleyen kişi veya kuruluştaki nüshasının il/ilçe müdürlüğüne görülerek onaylanması ve kopyasına "Aslı Görülmüştür" ibaresi yazılması durumunda alınır. Ancak, birlikler ve borsalar tarafından verilen belgelerin kaybolması veya zayi olması durumunda; "Bu belge, aslının zayi olması nedeniyle kişinin müracaatı üzerine verilmiştir" ibaresi yazılmış ve tasdik edilmiş olması kaydıyla geçerli sayılır.

(12) Destek müracaatı esnasında usulüne uygun olarak eksiksiz düzenlenen ve çiftçiler tarafından ibraz edilen alım satım belgesi ve tasiriye faturasının kopyası il/ilçe müdürlüğüne "Aslı Görülmüştür" ibaresi yazılarak dosyaları, belgelerin aslına ise hangi destekten yararlandığına ilişkin ibare yazılarak çiftçiye iade edilir. Bu belgelerin asılları çiftçiler tarafından beş yıl süreyle saklanır.

(13) Kamu veya kamu yararına çalışan kuruluşlarca çiftçilere dağıtılan üretim materyalleri için; İl Özel İdaresi, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Büyükşehir Belediyeleri ve Köylere Hizmet Götürme Birliği gibi kamu veya kamu yararına çalışan kuruluşlarca finanse edilen ve çiftçi katkısı alınarak çiftçilere dağıtılan üretim materyalleri destek miktarı, çiftçilere verilecek toplam destek miktarından düşülmez. Bu ve benzeri durumlarda kurumlara kesilmiş fatura ekinde, dağıtım yapılan çiftçilere ait miktar bilgilerini gösterir onaylı liste fotokopisi çiftçinin dosyasına eklenerek destekten yararlandırılır.

Mazot ve gübre desteği

MADDE 8 – (1) Çiftçilere, 2019 üretim yılı içerisinde tarımsal üretimde bulunulan ÇKS'de kayıtlı tarım arazisi büyüklüğü dikkate alınarak mazot ve gübre desteği ödemesi yapılır.

(2) Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında desteklenen; yağlık ayçiçeği, kütlü pamuk, soya, kanola, aspir, dane mısır, buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, çeltik, kuru fasulye, mercimek, nohut, yaş çay, fındık, zeytin, yem bitkileri, patates ve kuru soğan ürünlerinin dışında kalan diğer bütün ürünlere, "Diğer Ürünler" kategorisinde belirtilen miktar kadar mazot ve gübre desteği ödemesi yapılır.

(3) Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında desteklenen ürünlerin, 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar eki listede belirtilen havzalar dışında yetiştirilmesi durumunda mazot ve gübre desteği ödemesi yapılmaz.

(4) 2019 üretim yılında ÇKS'de kayıtlı olan çiftçiler, mazot ve gübre desteğinden yararlanmak istememesi halinde, bu taleplerini il/ilçe müdürlüklerine 31/12/2019 tarihine kadar yazılı olarak bildirirler.

(5) Bir üretim yılında aynı arazi üzerinde birden fazla üretim yapılması durumunda, sadece bir üretim için ödeme yapılır. Hangi üretimin destek tutarı toplamı fazla ise o üretim dikkate alınır.

(6) Tarım arazisinin aynı üretim yılında birden fazla çiftçi tarafından kullanılması halinde, destekleme ilk üretimi yapan çiftçiye ödenir. İlk üretimi yapan çiftçinin destekleme talep etmemesi durumunda; müracaat eden ve takip eden çiftçiye ödeme yapılır.

Türkiye tarım havzaları üretim ve destekleme modeline göre fark ödemesi desteği

MADDE 9 – (1) 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar ekindeki listede yer alan havzalarda, 2019 yılında fark ödemesi desteğine esas ürünleri üreten çiftçiler 2019 üretim yılına dair ÇKS kayıtlarını dane zeytin ve zeytinyağı fark ödemesi desteği hariç, desteğe tabi ürüne ilişkin hasat dönemi öncesinde yaptırmış olmaları durumunda destekten yararlanırlar. ÇKS başvuru süresinin uzatılması durumunda hasat dönemi öncesi veya sonrası ürün tespitinin yapılması halinde bu üreticiler de fark ödemesi desteğinden yararlanırlar.

(2) Alım satım, ürün işleme, değerlendirme, depolama işlemlerinin belirlenen usul ve esaslara uygun gerçekleşmesi koşuluyla; 2019 yılında fark ödemesi desteğine esas ürünleri üreten çiftçiler ile YTK ile sözleşmeli üretim yapan çiftçiler de (kullanım şekilleri tohumluk olanlar dahil olmak üzere) fark ödemesi desteğinden yararlanırlar.

(3) Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda, 2019 üretim yılında ekilen nohut ve mercimek ürünlerine % 50 ilave destek ödemesi yapılır, damlama sulama ile sulanan alanlar hariç dane mısıra destekleme ödemesi yapılmaz.

(4) Fark ödemesi desteğine esas olmak üzere; arazi miktarları öncelikle parsel ve ürün bazında tespit edilir. Bu tespit yapılamaması durumunda desteklemeye tabi olabilecek köy bazlı toplam üretim alanının tespitine ve tespitini nasıl yapılacağına il/ilçe tahkim komisyonu karar verir.

(5) 2019 yılında üretilerek satışı yapılan; desteğe esas ürünlere tarımsal veriler ve Uydu Tabanlı Parsel Tanımlama Modeline göre, dane zeytin ve zeytinyağında ise tarımsal veriler kullanılarak belirlenecek olan verim değerlerine göre destekleme ödemesi yapılır.

a) Kütlü pamuk fark ödemesi desteği uygulamalarında dekara en fazla 500 kg'ye kadar destekleme ödemesi yapılır.

b) Dane zeytin ve zeytinyağı fark ödemesi desteği uygulamalarında en fazla aşağıdaki tabloda yer alan verim miktarlarına kadar destekleme ödemesi yapılır:

Ürün	Kuru (kg/da)	Sulu (kg/da)
Dane zeytin	400	700
Zeytinyağı	80	140

(6) Ticaret borsaları tarafından tescil belgelerinin toplu liste ve/veya müşterek alım satım beyannamesi gönderilmesi durumunda liste halindeki tescil belgesi il/ilçe müdürlüklerince kabul edilir.

(7) Zeytinyağı fark ödemesi desteği kapsamında desteğe tabi ürün miktarının belirlenmesinde; üretim alanına karşılık gelen üretim miktarı, alım satım belgesi ve tasiriye faturası birlikte değerlendirilir.

(8) Dane zeytin fark ödemesi desteği kapsamında desteğe tabi ürün miktarının belirlenmesinde; üretim alanına karşılık gelen üretim miktarı ve alım satım belgesi birlikte değerlendirilir.

(9) Kütlü pamukta sertifikalı tohum ekim normu 2 kg/da olarak belirlenmiştir. Müracaatlarda desteklemeye tabi arazi miktarı, faturada belirtilen tohum miktarının ekim normuna bölünmesi ile ortaya çıkan miktardan büyük olamaz. Ekim normuna uygun olan arazi miktarı esas alınarak destekleme ödenir. Kütlü pamuk için sertifikalı tohum kullanımıyla ilgili tohum ve sertifika bilgileri sisteme girilir. Mevcut tüm bilgiler, çiftçinin ibraz ettiği satış faturası ile karşılaştırılır.

(10) İstenecek belgeler ve bunlarla ilgili yapılacak işlemler aşağıda belirtilmiştir:

a) Dane zeytin hariç diğer fark ödemesi desteklemelerinde; üretim yılına ilişkin hasat tarihi ile EK-4'te belirtilen belge teslim bitişi tarihi arasındaki süreyi içeren alım satım belgesi, dane zeytinde ise il/ilçe tahkim komisyonlarınınca o üretim yılı için belirlenen hasat başlangıç ve bitişi tarihleri arasındaki süreyi içeren alım satım belgesi.

b) Desteklemeye tabi ürüne yönelik borsa altyapısı mevcut il ve ilçelerde zorunlu, diğer il ve ilçelerde ise il/ilçe tahkim komisyonlarının gerekli gördüğü durumlarda üretim yılına ilişkin hasat tarihi ile EK-4'te belirtilen belge teslim bitişi tarihi arasındaki süreyi içeren borsa tescil beyannamesi.

c) Lisanslı depolara ürününü teslim eden çiftçilerden ELÜS belgesi (ELÜS belgesi ibraz eden çiftçilerden alım satım belgesi ve borsa tescil beyannamesi istenmez).

ç) Kütlü pamuk ürünü fark ödemesi desteği müracaatında bulunan çiftçilerden, adına düzenlenmiş sertifikalı tohum satış faturası ile tohum sertifika belge fotokopisi;

1) Tohum fatura tarihi, tohumun kullanıldığı ekim dönemine uygun olur.

2) Tohumluk bayisi tarafından faturanın arkasına; "bu fatura ile satışı yapılan tohumluk, ...tarih ve.....no'lu tohum sertifikasına aittir." ibaresi yazılarak fatura tasdik edilir.

3) Ekim tarihi itibarıyla beyan edilen tohum sertifikasının tarihi üzerinden bir yıl geçmiş ise sertifikaya "Tohumluk Analiz Raporu" eklenir. Eklenen tohumluk analiz raporu, ekim tarihi itibarıyla bir yıldan daha eski olmaz ve üzerinde beyan edilen sertifika ile birlikte geçerli olduğu ibaresi yer alır.

4) Tohum sertifikalarının ve/veya tohumluk analiz raporunun düzenlenme tarihi, tohumun ekiliş tarihinden ve sertifikalı tohum faturasının tarihinden önce olur.

d) Zeytinyağı için tasiriye faturası;

1) Tasiriye faturalarının tarihi, il/ilçe tahkim komisyonları tarafından belirlenen zeytin sıkma başlangıç ve bitişi tarihleri arasında olur.

2) Zeytin sıkma tesisi, aynı zamanda çiftçi olan gerçek veya tüzel kişiliğe ait ise üretilen zeytinin maliyet bedeli ölçüsüne göre değerlendirilerek, tasiriye faturasında yer alması gereken bilgilerin açıklama yapılmak suretiyle kanuni defterlerde kayıt altına alınması gerekmektedir. Söz konusu kayıtlar, il/ilçe müdürlüğü tarafından kayıt fotokopileri üzerine "Aslı Görülmüştür" ibaresi yazılarak onaylanması halinde tasiriye faturası yerine kabul edilir.

3) Üreticiye ait zeytinyağı alım satım belgelerinin tarihi üreticiye ait en erken tarihli tasiriye faturası ile aynı veya daha sonraki tarihli olabilir ancak en erken tarihli tasiriye faturasından önce olmaz.

e) Gerçek ve tüzel kişi çiftçilerin işletmelerine kayıtlı arazilerden elde ettikleri fark ödemesi desteğine konu tarımsal ürünleri işletmelerinde kullanmaları durumunda, hiçbir belge düzenlemeden açıklama yapmak suretiyle kanuni defterlere kayıt altına alınması gerekir. Söz konusu kayıtlar, il/ilçe müdürlüğü tarafından kayıt fotokopileri üzerine "Aslı Görülmüştür" ibaresi yazılarak alım satım belgesi yerine kabul edilir. Bu tür kayıtlarda borsa tescil beyannamesi aranmaz.

Toprak analizi desteği

MADDE 10 – (1) Toprak analizi desteği ödemelerine yönelik uygulama esasları ve bu ödemelerden yararlanmak isteyen toprak analiz laboratuvarları ile ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Parsel büyüklüğü asgari 50 dekar ve üzeri ÇKS'ye kayıtlı tarım arazilerinde, ilave her 50 dekara kadar bir analiz için toprak analizi desteği ödenir.

b) Toprak numuneleri, koordinat belirleyen cihaz kullanılarak toprak analiz laboratuvarlarının teknik elemanlarınca alınır.

c) Toprak analizlerinin, 1/8/2018-30/6/2019 tarihleri arasında yapılması gerekir.

ç) Numunelerin alındığı ve analizlerinin yapıldığı tarihlerde laboratuvarların yetkilendirilmiş olması gerekir.

d) Toprak analizi yapılan parsellere ait koordinat verilerinin, laboratuvarlar tarafından laboratuvar bilgi sisteminde (LABBİS) 31/12/2019 tarihine kadar kayıt altına alınması gerekir.

e) Aynı parselde her bir 50 dekarlık alan için birden fazla toprak analizi yapılması durumunda sadece bir analize ödeme yapılır.

f) Bir üretim sezonu içerisinde aynı parsel için bir defa toprak analizi desteği ödenir.

g) Bir üretim sezonu içerisinde aynı parsel için birden fazla laboratuvar tarafından toprak analizi yapılması durumunda, ilk analizi yapan laboratuvara ödeme yapılır.

ğ) Parsel büyüklüğü 50 dekarın altındaki alanlar ile nadasa bırakılan parseller için yapılan toprak analizlerine destekleme ödemesi yapılmaz.

h) Çiftçinin muvafakatı (EK-32) alınmadan analiz yapılan parsellere destekleme ödemesi yapılmaz.

(2) İl Müdürlüklerince desteklemeye esas analizlerin en az % 10'unun örnekleme yöntemi ile çiftçi bazında yapıp yapılmadığı kontrol edilir.

Katı organik-organomineral gübre desteği

MADDE 11 – (1) Katı organik-organomineral ürünler, katı organik toprak düzenleyici ürünler ile kaplama gübre ve fermantasyon sonucu elde edilen organik gübre kullanan üreticilere yönelik destekleme uygulama esasları ve bu ödemeden yararlanmak isteyen üreticiler ile ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Katı organik-organomineral ürünleri, katı organik toprak düzenleyici ürünler ile kaplama gübre ve fermantasyon sonucu elde edilen organik gübre GTS üzerinden 1/9/2018-31/8/2019 tarihleri arasında tedarik eden ÇKS'ye kayıtlı çiftçilere ÇKS'deki arazi varlığı ile orantılı olarak dekar başına destekleme ödemesi yapılır.

b) Bakanlıktan tescil belgeli olan katı organik-organomineral ürünler, katı organik toprak düzenleyici ürünler ile kaplama gübre ve fermantasyon sonucu elde edilen organik gübreler destekleme kapsamındadır.

c) Katı organik ürünler için 150 kg/da, katı organik toprak düzenleyici ürünler için 100 kg/da, katı organomineral ürünler ve kaplama gübre için 20 kg/da, fermantasyon sonucu elde edilen organik gübre için 150 kg/da asgari kullanım olmalıdır.

(2) 2019 üretim yılında katı organik-organomineral gübre desteğinden yararlanmak istemeyen çiftçilerin bu taleplerini 31/12/2019 tarihi mesai bitimine kadar il/ilçe müdürlüklerine yazılı olarak bildirmeleri gerekmektedir.

Küçük aile işletmesi desteği

MADDE 12 – (1) ÇKS'ye kayıtlı ve tarımsal faaliyet yapılan alan toplamı beş (5) dekar veya altında olan yaş çay ve fındık ürünleri hariç, açıkta ve/veya örtüaltı ünitelerinde meyve, sebze, süs bitkisi ile tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği yapan üreticilere 2019 üretim yılında küçük aile işletmesi desteği ödemesi yapılır.

(2) 2019 üretim yılında küçük aile işletmesi desteğinden yararlanmak istemeyen çiftçilerin bu taleplerini 31/12/2019 tarihi mesai bitimine kadar il/ilçe müdürlüklerine yazılı olarak bildirmeleri gerekmektedir.

(3) Örtüaltı ünitelerinde meyve, sebze, süs bitkisi ile tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği yapan çiftçilerin ÖKS'ye kayıtlı olmaları gerekir.

(4) 2019 üretim yılında küçük aile işletmesi desteğine esas arazide/örtüaltı ünitelerinde birden fazla üretim yapılması durumunda sadece bir üretim dönemi için desteklemeden yararlandırılır.

Organik tarım desteği

MADDE 13 – (1) OTD ödemesi, OTY'ye göre organik tarım yapan, OTBİS'de ve ÇKS'de 2019 üretim yılında kayıtlı, 2019 yılı hasadını gerçekleştirmiş, ürettiği ürüne ürün sertifikası düzenlenmiş ve bu Tebliğde OTD uygulamaları ile ilgili belirtilen usul ve esaslara göre başvuru yapan çiftçilere yapılır.

(2) OTD ödemesi, OTY'ye göre organik tarım yapılan, OTBİS'te kayıtlı 2019 yılı hasadı gerçekleştirilmiş, üretilen ürün için ürün sertifikası düzenlenmiş, OTBİS'de ve ÇKS'de 2019 üretim yılında kayıtlı arazilere yapılır.

(3) OTD ödemesi, 2019 yılı hasadı yapılmış ürün için OTBİS'te yetkilendirilmiş kuruluşça kontrolü yapılmış ve OTY hükümlerine göre uygun bulunmuş Geçiş Süreci-2, Geçiş Süreci-3 ve Organik Statüde yer alan tarım arazileri ve bu arazilerde kayıtlı ürünlerden desteklemeye uygun bulunan arazilere yapılır.

(4) OTY'ye göre düzenlenen ürün sertifikasının OTBİS'de kayıtlı olması zorunludur. Ürün sertifikası adına düzenlenmiş kişi veya düzenlenmiş bir sertifikada sertifikalandırılan ürünün kaynak kişisi olanlar da desteklemeden yararlanabilirler.

(5) OTD ödemesi; 2019 üretim yılında aynı hasat döneminde birden fazla üretim yapılan alanlarda, OTBİS'te ve ÇKS'de kayıtlı ürünlerin alanları üzerinden hesaplanır.

(6) OTD ödemesi, 2019 üretim yılında farklı hasat döneminde art arda yapılan birden fazla üretimlerde, toplam ödeme miktarı büyük olan ürün üzerinden sadece bir ürün için hesaplanır.

(7) OTBİS'te bilgilerinin tamamlanması görev ve sorumluluğu desteklemeye başvuran çiftçiye aittir.

(8) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, OTBİS'e veri girişlerini ve OTY'ye uygun olan gerekli düzeltmeleri yapmak zorundadırlar.

(9) OTD ön incelemeleri OTB'nin görev ve yetkileri çerçevesinde gerçekleştirilir.

(10) OTD uygulamasına ilişkin olarak OTB tarafından ön inceleme yapılır. OTD müracaatları başladıktan sonra il müdürlüklerinin uygun göreceği tarihte ön inceleme başlatılır. Ön inceleme yapılan illerde/ilçelerde daha sonra tespit edilecek usulsüz işlemlere ilişkin sorumluluklar ortadan kalkmaz. Uygulamalar, ön incelemenin yanı sıra mevzuatın öngördüğü her türlü denetime de tabidir.

(11) Ön inceleme, örnekleme yöntemiyle belirlenecek ilçe, köy veya mahallelerde, çiftçilerin yapmış oldukları başvurular üzerinden yapılır.

(12) Ön incelemede, OTB tarafından daha önce yapılmış veya yapılacak kontroller ile OTBİS'te bilgilerin uyumluluğu karşılaştırılır. OTB tarafından gerektiğinde yerinde tespit çalışmaları yapmak veya kullanımı ihtilaflı tarım arazilerini kullanan çiftçilerin ve kullandıkları arazilerin yerinde tespitini yapmak üzere il/ilçe tespit komisyonlarından faydalanılır. Çiftçilerin OTBİS ve ÇKS'de kayıt ettirdikleri bilgiler ile gerek görülmesi halinde yetkilendirilmiş kuruluşlardan talep edilecek bilgilerde, gerçeğe aykırı beyan ya da verdikleri belgelerde sahte evrak tespit edilmesi halinde söz konusu desteklemeden faydalanmaması için gerekli tedbirler alınır. OTB gelen münferit şikâyet ve ihbarları ayrıca değerlendirir.

İyi tarım uygulamaları desteği

MADDE 14 – (1) Aşağıdaki şartları haiz çiftçiler;

a) ITUY'a göre 1. Kategori, 2. Kategori, 3. Kategori ve 4. Kategoride belirtilen ürünlerde, yetkilendirilmiş kuruluşlarca 2019 üretim yılında bireysel veya grup sertifikasyonu seçeneğine göre düzenlenmiş iyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip olanlar,

b) 1. Kategoride yer alan ürünlerde iyi tarım uygulamaları kapsamında sertifikalandırılan ve ÖKS'de kayıtlı olan örtüaltı üretim alanları,

iyi tarım uygulamaları desteğinden yararlandırılır.

(2) ÖKS'de kayıtlı olmayan alanlar iyi tarım uygulamaları açıkta üretim desteğinden yararlandırılır.

(3) 1. Kategori, 2. Kategori, 3. Kategori ve 4. Kategoride belirtilen ürünlerde iyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip çiftçilere İTUD ödemesi, yetkilendirilmiş kuruluşlarca sertifikalandırılan tarım arazilerinin ÇKS'ye işlenmesi sonucu desteğe tabi alan hesaplanarak yapılır.

(4) 1. Kategoride belirtilen ürünlerde örtüaltında iyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip çiftçilere İTUD ödemesi, yetkilendirilmiş kuruluşlarca sertifikalandırılan ayrıca ÖKS'de kayıtlı olan alanların ÇKS'ye işlenmesi sonucu desteğe tabi alan hesaplanarak yapılır.

(5) 1. Kategori, 2. Kategori, 3. Kategori ve 4. Kategoride belirtilen iyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip çiftçilere yönelik İTUD ödemeleri, çiftçilerin ÇKS'de kayıtlı toplam alanlarını geçmemek kaydıyla yapılır.

(6) Bir üretim yılında aynı arazi üzerinde birden fazla üretim yapılması durumunda, sadece bir üretim için ödeme yapılır.

(7) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, çiftçilerin T.C. kimlik numarası/vergi numarası ile tarımsal faaliyette bulunduğu alanlarını, yetiştirilen ürünün adını, il, ilçe, köy/mahalle ile kadastro gören yerlerde ada ve parsel bilgilerini, kadastro geçmeyen yerlerde ise il/ilçe keşif komisyonları tespitlerine göre tarım arazisi bilgilerini ve örtüaltı üretim yapan çiftçilerin üretim şeklini düzenledikleri sertifikada veya eklerinde göstermekle sorumludur.

(8) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, İTUD'den yararlanmak üzere kendilerine başvuruda bulunan çiftçilerin talep ettiği Tebliğe konu belgeleri düzenlemekle görevli ve sorumludurlar.

(9) 1. Kategori (Açıkta üretim), 2. Kategori, 3. Kategori ve 4. Kategoride belirtilen ürünlerde iyi tarım uygulamaları yapan çiftçiler, 1/1/2019-31/12/2019 tarihleri arasında düzenlenen ve 2019 yılında geçerli olan İTÜ Sertifikası ve yetkilendirilmiş kuruluşlarca düzenlenen EK-6'da yer alan İTÜ destekleme ödemesi sertifika ekini, EK-2'de yer alan destekleme uygulama takvimine göre il/ilçe müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.

(10) 1. Kategoride (Örtüaltı üretim) belirtilen ürünlerde iyi tarım uygulamaları yapan çiftçiler, 1/1/2019-31/12/2019 tarihleri arasında düzenlenen ve 2019 yılında geçerli olan İTÜ Sertifikası, yetkilendirilmiş kuruluşlarca düzenlenen EK-6'da yer alan İTÜ destekleme ödemesi sertifika ekini ve EK-7'de yer alan örtüaltı alanlarda iyi tarım uygulamalarına ait kayıt sistemi belgesini, EK-2'de yer alan destekleme uygulama takvimine göre il/ilçe müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.

(11) Yetkilendirilmiş kuruluşlarca düzenlenecek EK-6 belgesi, çiftçilerin il/ilçe müdürlüklerinden alacakları 2019 üretim yılına ait ÇKS belgesi ile EK-7'ye uygun olarak tanzim edilir.

(12) İTUD kapsamında İTUB tarafından İTUD müracaatları başladıktan sonra ön inceleme başlatılır.

(13) İTUD'de ön inceleme, başvuruda ibraz edilen bilgiler, ÇKS'de kayıt edilen bilgiler ve yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından il müdürlüklerine gönderilen kontrol ve dönem raporlarında yer alan bilgiler karşılaştırılarak tamamlanır.

(14) İTUD ön incelemesinde, iyi tarım uygulamaları hakkında yönetmelik hükümleri gereğince kontrol veya dönem raporları şeklinde henüz il müdürlüklerine bildirilmemiş veya bildirimler ile müracaatlar arasında uyumsuzluk bulunan çiftçiler inceleme kapsamına alınır. Ayrıca destek başvurusu yapan çiftçi sayısının örnekleme yöntemi ile en az % 25'i de inceleme kapsamına alınır.

(15) İTUD'de incelemede; İTUB tarafından çiftçilerin üretim alanlarının ve/veya işletmelerinin yerinde incelemesi yapılır. Bu incelemelerde; çiftçi ile yetkilendirilmiş kuruluşlar arasında yapılan sözleşmeler, kontrol raporları ile çiftçilerin saklamakla yükümlü oldukları tarımsal uygulamalarına ve analizlere ait kayıtları incelenir.

(16) İTUD'de örtüaltında üretim yaptığını beyan ederek başvuran çiftçilerin ön incelemesi ile ÖKS'de kayıtlı üretim alanlarının yerinde incelemesi yapılır.

(17) İTUD'de ön inceleme ve/veya incelemede çiftçilerin, ÇKS'de ve ÖKS'de kayıt ettirdikleri bilgiler ile İTU Sertifikasında veya eklerinde gerçeğe aykırı beyan ya da verdikleri belgelerde sahte evrak tespit edilmesi halinde, sorumlular il/ilçe tahkim komisyonuna bildirilir. İTUB, gelen münferit şikâyet ve ihbarları ayrıca değerlendirir.

(18) İTUD'de ön inceleme ve inceleme, il/ilçe müdürlüklerince daha sonra tespit edilecek usulsüz işlemlere ilişkin sorumlulukları ortadan kaldırmaz. Bütün uygulamalar, ön inceleme ve incelemenin yanı sıra mevzuatın öngördüğü her türlü denetime de tabidir.

Bombus arısı kullanım desteği

MADDE 15 – (1) Alçak plastik tüneller hariç, örtüaltı ünitelerinde polinasyon amaçlı bombus arısı kullanan üreticilere aşağıdaki esaslara göre destekleme ödemesi yapılır:

a) Örtüaltı Kayıt Sistemi Yönetmeliği hükümleri kapsamında ÖKS'de kayıtlı üreticilere, Bakanlıkça bombus arısı üretim izni verilmiş işletmelerden veya bu işletmelerin bayilerinden, o yıla ait üretim sezonu boyunca bombus arı kolonisi satın alarak kullanmaları halinde, koloni başına destekleme ödemesi yapılır.

b) Birden fazla il/ilçede serası bulunan üretici, destekleme başvurusu için seralarının bulunduğu il/ilçelerin birinden müracaatta bulunur.

c) ÖKS'deki "Bombus Arısı Destekleme" bölümüne il/ilçe müdürlükleri tarafından fatura bilgileri kaydedilir.

ç) Aynı yıl içerisinde her bir 0,5 dekar örtüaltı ünitesi için bir koloniden fazlasına ödeme yapılmaz. Birden fazla örtüaltı ünitesi bulunan üreticinin, her bir ünitesinde kullanılan bombus arısı koloni sayısı ayrı ayrı hesaplanır.

Yem bitkileri desteği

MADDE 16 – (1) 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar ekindeki listede yer alan havzalarda, 2019 yılında yem bitkileri desteğine esas ürünleri üreten çiftçiler yem bitkileri desteğinden yararlanır.

(2) Yem bitkileri destekleme ödemeleri aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Yem bitkileri desteklemeleri kapsamında bulunan yem bitkilerinin grupları aşağıda bulunan tabloda belirlenmiştir:

Tek Yıllıklar	Fiğ, Macar Fiği, Burçak, Mürdümük, Sorgum, Sudan Otu, Sorgum-Sudan Otu Melezi, Hayvan Pancarı, Yem Şalgamı, Yem Bezelyesi, Yem Baklası, Iskenderiye Üçgülü, İtalyan Çimi, Arpa (yeşil ot), Buğday (yeşil ot), Çavdar (yeşil ot), Yulaf (yeşil ot), Triticale (yeşil ot) ile bu tek yıllık yem bitkilerinden yapılan silajlar
Çok Yıllıklar	Yonca (sulu), Korunga (kuru/sulu), Ak Üçgül (sulu), Çayır Üçgülü (sulu), Gazal Boynuzu (sulu)
Yapay Çayır Mera	Yapay Çayır Mera
Silajlık Mısır	Silajlık Mısır (sulu)
Kuru Şartlarda Ekilişi Yapılan Yem Bitkileri	Yonca, Silajlık Mısır, Kılçıksız Brom, Domuz Ayrığı, Çok Yıllık Çim (Lolium Perenne), Kamışsı Yumak, Otlak Ayrığı, Ak Üçgül, Çayır Üçgülü, Gazal Boynuzu

b) Yem bitkisi desteğinden yararlanmak isteyen çiftçiler, yem bitkisini hasat etmeden önce EK-8'de yer alan Yem Bitkileri Desteği Tarım Arazisi Beyan Formu ile müracaat eder. Yem bitkileri ekilişleri için müracaatlar EK-2'de yer alan destekleme uygulama takvimine göre yapılır. Üreticiler çok yıllık yem bitkileri ve yapay çayır mera ekilişleri için ilk ekiliş yılından itibaren destekleme süresince her yıl müracaat ederler.

c) İl müdürlükleri gerek gördüğü takdirde müracaat sürelerini, EK-2'de belirtilen tarihler arasında kalmak şartıyla il tahkim komisyonu kararı olarak ilin ekolojik koşullarına göre belirleyebilir.

ç) Çok yıllık yem bitkisi ve yapay çayır mera ekilişi kapsamında destekleme ödemesi yapılan bir parselin satış veya kiralama yoluyla üreticisinin değişmesi durumunda; yeni üreticinin ÇKS kayıt ve/veya güncellemelerini yaptırması ve yem bitkileri destekleme şartlarını devam ettirmesi kaydıyla desteklemeden kaldığı yerden yararlandırılır.

d) Destekleme kapsamında değerlendirilecek yem bitkileri toplam ekiliş alanı en az 10 dekadır. Desteklemelerde ekiliş yapılarak başvuruda bulunulan parsellerin hasat kontrolü sonucunda desteklemeye esas vejetatif gelişim gösteren kısmı 10 dekarın altında olmamak koşulu ile değerlendirmeye alınır.

e) Çok yıllık yem bitkilerinden yonca ve yapay çayır mera için dört yıl, korunga, ak üçgül, çayır üçgülü, gazal boynuzu, kılçıksız brom, çok yıllık çim (Lolium perenne), domuz ayrığı, kamışsı yumak, otlak ayrığı için üç yıl süreyle, destekleme süresince müracaat edilen her yıl için belirlenen destekleme birim fiyatı üzerinden ödeme yapılır. Yonca ve korunga, ilk yıl çiçeklenme başlangıç döneminde diğer yıllarda ise hasat olgunluğuna erişip hasat edildiğinde destekleme ödemesine hak kazanılır. Ak üçgül, çayır üçgülü, gazal boynuzu ilk yıl çiçeklenme başlangıç döneminde diğer yıllarda ise hasat olgunluğuna erişip hasat edildiğinde veya vejetatif gelişmesi tamamlanarak uygun otlatma olgunluğunda otlatma yapıldığında destekleme ödemesinden faydalandırılır. Kılçıksız brom, domuz ayrığı, çok yıllık çim (Lolium perenne), kamışsı yumak, otlak ayrığına ürün uygun hasat olgunluğunda hasat edilmesi kaydıyla ya da vejetatif gelişmesi tamamlanarak uygun otlatma olgunluğunda otlatma yapıldığında destekleme ödemesine hak kazanılır. Ekildiği yıl hasadı yapılamayacak çok yıllık yem bitkileri ekilişlerinin başvuruları ürünün ilk hasadını takip eden yılda kabul edilir.

f) Yapay çayır mera tesisleri için il müdürlüğünce üniversite veya bölgede bulunan tarımsal araştırma enstitüsüne o ilin ekolojisine uygun hazırlattırılan yapay çayır mera karışımları proje dahilinde uygulamaya konularak destekleme kapsamına alınır. Hazırlanan EK-9'da yer alan Yapay Çayır-Mera Üretim Projesi il/ilçe müdürlüğünce onaylanır. Yapay çayır mera tesisinde vejetatif gelişmesi tamamlanarak hasat olgunluğuna erişilip hasat edildiğinde ya da uygun otlatma olgunluğu seviyesine gelinerek otlatma yapıldığında destekleme ödemesi yapılır.

g) Tek yıllık yem bitkileri ekilişlerinde %50 çiçeklenme döneminde, hayvan pancarı ve yem şalgamında ise hasat olgunluğunda hasat edilmesi kaydıyla destekleme ödemesi yapılır. Tek yıllık yem bitkilerinden italyan çimi (lolium multiflorum) ekilişlerinde ise ürün uygun hasat olgunluğunda hasat edilmesi kaydıyla ya da vejetatif gelişmesi tamamlanarak uygun otlatma olgunluğunda otlatma yapıldığında EK-10'da yer alan kontrol tutanağı düzenlenir ve destekleme ödemesi yapılır.

ğ) Silajlık mısır ekilişlerinde danelerin hamur olum döneminden sararmaya başladığı döneme kadar silaj yapmak amacı ile hasat edildiğinde destekleme ödemesine hak kazanılır.

h) Yem bitkisi amaçlı olarak ekilişi ve başvurusu yapılan arpa, buğday, çavdar, yulaf ve tritikalede; başaklanma döneminde yeşil ot olarak hasat edildiğinde ya da otlatma yapıldığında destekleme ödemesine hak kazanılır.

ı) Tek ve çok yıllık baklagil yem bitkileri ile buğdaygil yem bitkileri karışımlarından yapılan ekilişlerde, ilin ekolojisine uygun karışım oranları il müdürlüklerince bölge üniversite ya da araştırma enstitülerinin görüşü alınarak veya tahkim komisyonu kararı ile belirlenebilir.

i) Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2019 üretim yılında ekilen fiğ, macar fiği, burçak ve mürdümük ürünleri için % 50 ilave destek ödemesi yapılır.

j) Gerçekte sulu şartlarda yetiştirildiği halde bazı bölgelerin iklim şartlarına uygun olarak kuru şartlarda da yetiştirilen yonca, ak üçgül, çayır üçgülü, gazal boynuzu ve silajlık mısıra destekleme ödemesi yapılması, il müdürlüklerince bölge üniversite ya da araştırma enstitülerinin görüşü alınarak veya tahkim komisyonu kararı ile belirlenebilir ve kuru şartlarda ekilişi yapılan yem bitkileri destekleme birim fiyatından destekleme ödemesi yapılır.

k) Aynı parselde aynı çok yıllık yem bitkisi arka arkaya ekilmez. Aynı parselde münavebe uygulanarak farklı çok yıllık yem bitkisinin ekilmesi durumunda, desteklemelerden faydalandırılır.

l) Bir üretim yılında aynı parselde aynı tek yıllık yem bitkisi arka arkaya ekilirse sadece birincisi desteklemelerden faydalandırılır. Ancak aynı parselde münavebe uygulanarak bir üretim yılında arka arkaya iki farklı tek yıllık yem bitkisinin ekilmesi durumunda, her iki ekiliş de destekleme ödemelerinden faydalandırılır.

m) Aynı yıl içerisinde aynı parselde tek yıllık yem bitkisi ekilip, hasattan sonra çok yıllık yem bitkisi ekildiği ve hasat edildiği takdirde, her iki ekiliş de destekleme ödemelerinden faydalandırılır.

n) Çok yıllık yem bitkisi ekilişi yapan çiftçilerin bu ekilişi yaptıkları parselleri ilk ekiliş yılından itibaren, ÇKS'de yonca ve yapay çayır mera ekilişleri için dört yıl, korunga, ak üçgül, çayır üçgülü, gazal boynuzu, kılçıksız brom, çok yıllık çim (lolium perenne), domuz ayrığı, kamışsı yumak, otlak ayrığı ekilişi için ise üç yıl süreyle sabitlenir. İl/ilçe müdürlükleri başvurusu yapılan çok yıllık yem bitkisi ekilişlerini her yıl kontrol eder ve tespit edilen alanı ve/veya parseli EK-10'da yer alan tutanağa bağlayarak çok yıllık yem bitkisi için ödeme icmalini oluşturur.

o) Hasattan sonra yapılacak müracaatlar değerlendirmeye alınmaz.

Yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği

MADDE 17 – (1) 2019 üretim yılında; susam ve yerfıstığını tüm havzalarda, desteğe esas diğer ürünleri ise 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar ekindeki listede yer alan havzalarda sertifikalı tohum kullanarak ekim/dikim yapan çiftçiler yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteğinden yararlanır.

(2) Yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği aşağıda belirtilen gerçek ve tüzel kişilere verilir:

a) Yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumu kullanarak üretim yapan çiftçiler.

b) YTK adına sözleşmeli olarak yurt içinde sertifikalı tohum yetiştiren çiftçiler.

c) ÇKS'de kendi adına kayıtlı arazilerde mahsul veya tohum elde etmek amacıyla sertifikalı tohum kullanarak üretim yapan YTK'lar.

(3) Desteklemeye tabi alan, faturada belirtilen tohum miktarının her bitki türü için aşağıdaki tabloda belirtilen ekim normuna bölünmesi ile ortaya çıkan alandan büyük olamaz. Desteğe müracaat edilen alanın büyük olması durumunda ekim normuna uygun alan esas alınır.

Ürünler	Minimum Ekim Normu (kg/da)
Patates	300
Buğday, Arpa, Triticale, Yulaf, Çavdar, Çeltik	20
Nohut, Mercimek	13
Kuru Fasulye, Soya, Korunga, Yem Bezelyesi, Fiğ	10
Yerfıstığı	7
Aspir	3
Yonca	2,5
Susam	1,5
Kanola	0,4

(4) Kaplanmış tohumlar için faturada yer alan kaplanmamış tohum miktarı desteğe esas alınır.

(5) ÇKS'de 2019 üretim yılına kayıtlı ekim/dikimlere ait destekleme bilgileri "Yurt İçi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği 2019" bölümüne işlenir. 2019 yılı güzlük ekim/dikimleri 2020 yılı destekleme Tebliği kapsamında değerlendirilir.

(6) Sertifikasyon kuruluşları, düzenlemiş oldukları sertifikalara ait bilgileri, TBS'de yer alan sertifika veri tabanına kaydeder. Sisteme tanıtılmamış sertifikalar üzerinden destekleme ödemesi yapılmaz.

(7) Sistem, satış faturalarının bağlı olduğu sertifikaların parti büyüklüğünü aşmamasını kontrol eder. Parti büyüklüğünü aştığı için girişi yapılamayan sertifika, TBS'de yer alan "sertifikayı kullanan işletmeler raporu" ile birlikte sertifikanın ait olduğu tohum üreticisine bildirilir. Tohum üreticisi, girişi yapılamayan sertifikaya ait tohumların dağıtımını yaptıkları tohumluk bayilerini incelemeye alarak sorunun çözümünü sağlar. Üretici kuruluşun belirttiği çiftçiler dışındaki o sertifikaya ait girişler iptal edilir.

(8) Sertifikalı tohum kullanarak ekim/dikim yapan çiftçiler kullandıkları tohumları, Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği hükümlerine göre tohum üreticilerinden veya tohumluk bayilerinden almak zorundadır.

(9) Başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir:

a) Yurt İçi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği Talep Formu (EK-11); tohumluk bayisi/tohum üreticisi tarafından sertifika ve fatura bilgileri yazılarak tasdik edildikten sonra, çiftçi sertifikalı tohumluk kullanılan araziye ait bilgiler kısmını doldurur ve imzalar. Formda yer alan sertifika ve fatura bilgilerinin, tohum sertifikasındaki ve faturasındaki bilgiler ile uyumlu olması gereklidir.

b) Tohumluk satış faturası;

1) Yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği başvurusu yapan çiftçi adına olması gerekir.

2) Tohumluk satış faturası, 2018 yılı güzlük ekilişler için (31/12/2018 tarihi ve öncesine ait) 1/1/2018 tarihi veya sonrasında, 2019 yılı ilkbahar/yazlık ekilişler için ise (1/1/2019 tarihi ve sonrasına ait) 1/7/2018 tarihi veya sonrasında düzenlenmiş olması gereklidir. Tohumluk fatura tarihi ekim dönemi sonrasına ait olamaz. Ekim dönemi aralığı gerekli görüldüğü hallerde il/ilçe tahkim komisyonunca belirlenir.

3) Tohumluk bayisi tarafından faturanın ön veya arka yüzüne; "bu fatura ile satışı yapılan tohumluk, ...tarih ve.....no'lu tohum sertifikasına aittir." ibaresi yazılarak fatura tasdik edilir.

4) Aynı faturada birden fazla sertifikaya ait tohum yer alması durumunda, sertifika numaraları ve tohum miktarları fatura üzerinde listelenir.

5) Tohumluk satış faturası tarihi, sertifika tarihinden önce olamaz.

c) Tohumluk sertifikası fotokopisi; fatura tarihi itibarıyla sertifika bir yılını doldurmuş ise sertifika ile birlikte fatura tarihinden önce alınmış geçerli tohumluk analiz raporu fotokopisi de istenir. Sertifikaların ve tohumluk analiz raporlarının geçerlilik süresi düzenleme tarihinden itibaren bir yıldır.

Yurt içi sertifikalı tohum üretim desteği

MADDE 18 – (1) Bakanlıkça yetki verilmiş gerçek ve tüzel kişilik tohumculuk kuruluşlarına EK-1'de listelenen türlerin tohumlukları için, kilogram başına destekleme ödemesi yapılır.

(2) Yurt içi sertifikalı tohum üretim desteğine, tohumluk sertifikasyonu döneminde kendisinin ve/veya ÇKS'ye kayıtlı tohum yetiştiricilerinin ÇKS'ye kayıtlı tarım parsellerinde sözleşmeli olarak tohumluk üretmiş ve sertifikalandırılmış olan ÇKS'ye kayıtlı YTK'lar başvuru yapar.

(3) Yurt içi sertifikalı tohum üretim desteğine başvurular e-devlet kapısı üzerinden sertifikalı giriş yoluyla yapılır.

(4) E-devlet kapısı üzerinden yapılan başvurularda, başvuruyu yapan YTK'nın Yetkilendirilmiş Tohumculuk Kuruluşu Belgesi sahipliği, ÇKS kaydı ve ilgili alt birliğe üyeliği TBS tarafından online kontrol edilir.

(5) Elektronik fatura düzenleyen YTK'lardan, EK-4'te belirtilen ve Bakanlık birimlerinde bulunan ve/veya düzenlenen belgeler istenmez. Bu belgelerden herhangi bir veri tabanında olanlardan ilgili birimler ile yapılacak protokollerle web tabanlı doğrulama yapılır. Herhangi bir nedenle veri tabanlarında bu belgelerin kontrollerinin/doğrulamalarının yapılamaması durumunda, başvuruyu yapan YTK, ilgili bilgi ve belgeleri ÇKS'ye kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüğüne ibraz eder.

(6) Yurt içi sertifikalı tohum üretim desteğinden ilk defa yararlanacak olan YTK'lar, başvurularını ÇKS'ye kayıtlı oldukları il/ilçe müdürlüğüne yaparlar. İl/ilçe Müdürlüklerince Yetkilendirilmiş Tohumculuk Kuruluşu Belgesine sahip olup olmadığı, ÇKS kaydı ve ilgili alt birliğe üyeliği veri tabanından kontrol edilir. Başvurusu uygun görülen YTK'lara TBS kullanıcı tanımlaması yapılır ve veri girişi yetkisi verilir.

(7) YTK'lar tarafından TBS'ye veri girişi esnasında EK-16'da yer alan bilgiler sisteme kaydedilir. Sisteme kaydedilen bu bilgiler ile 8/1/2004 tarihli ve 5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun kapsamında lisanslı olarak üretmiş oldukları sertifikalı tohumluk üretim miktarı ve bu sertifikalara bağlı olarak yapılan tohumluk satışlarını gösteren faturalara ilişkin almış oldukları destekleme miktarları, Bakanlıkça kamu kurumu ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile paylaşılır.

(8) YTK'lar veri girişlerinde;

- a) Veri girişlerinde sorumluluğun YTK'ya ait olduğunu,
- b) Veri girişinden önce TBS'de kendilerine açılan panelde, sorumluluk beyanı ve verilerinin işlenmesine dair rıza beyanını onaylaması gerektiğini,
- c) YTK'lar tarafından TBS'ye veri girişi esnasında EK-16'da yer alan bilgileri sisteme kaydetmeyi, kabul etmiş sayılır.
- (9) YTK'lar destekleme süreci ile ilgili kendilerinden talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi kendilerinden istenildiğinde beş iş günü içerisinde ibraz etmekle yükümlüdür.
- (10) Ödeme icmallерinin hazırlanmasında temel kriterler şunlardır;
- a) YTK'lar satışlarını tamamladıkları her ay için ödeme icmalı talep edebilir. Bu durumda tohum faturaları takip eden ayın 26'sına kadar bildirilmek zorundadır. Tohumluk satış faturalarını elektronik belge (e-fatura) olarak düzenleyen YTK'lar faturaları ilgili veri tabanına yükledikten sonra icmal talep edebilir.
- b) Kaplanmış tohum satışı gerçekleştiren YTK'lar, çıplak (kaplanmamış) tohum miktarını fatura üzerinde belirtir ve EK-12'yi doldurur. Ödeme işlemlerinde bu miktar esas alınır.
- c) Tohumluk faturalarının düzenlenme tarihi, sertifika tarihinden önce olamaz.
- ç) Desteklenecek tohumluklara ait sertifikasyon dönemi 1/7/2019-30/6/2020 tarihleri arasındadır. Bu dönem aralığındaki sertifikalara ait satışlarda desteklemeye esas alınacak satışların son tarihi 30/10/2020'dir. Bu tarihten sonraki faturalar destekleme kapsamında değerlendirilmez. Sertifikanın düzenlenme tarihi ile 30/10/2020 tarihleri arasındaki faturalar desteklemeye esastır.
- d) Başvuruları kabul eden il/ilçe müdürlüğü tarafından YTK ile sözleşmeli olarak tohumluk yetiştiren tohum yetiştiricilerinin, tohumluk üretimi yaptıkları parsellerdeki üretim bilgilerinin doğruluğu; 2019 ÇKS kayıtları veri tabanı, uydu görüntüleri, tarla kontrol raporları üzerinden kontrol edilir. Kontrol sonucu uyumsuzluk söz konusu olduğunda o parselde üretimi yapılarak satışı gerçekleşen tohumluklara destekleme ödemesi yapılmaz.
- (11) Sertifikalı tohum üretimi için, ÇKS'ye kayıtlı arazilerinde kendilerine ait tohumluk materyalini eken YTK'lar başvuru sırasında eğer tohumluk satışı olmayacak ve üretilen materyal yeniden tohum üretimi için kullanılacak ise tohumluk faturası istenmez. Yeniden üretimde kullanılacak tohumlukların YTK'lar tarafından kanuni defterlerine açıklama yapılmak suretiyle kayıt altına alınması gerekmektedir. Bu kayıtların ibrazı yeterlidir. Yeniden tohumluk üretiminde kullanılacak tohumlara ait sertifikalar, kaynak sertifika olarak gösterilir ve tohumluk sertifikasyonu sürecinde tohum kontrolörlerince izlenmesi yapılır.
- (12) Sertifikalı tohum üretimine konu parsellerde üretilen orijinal/temel ve üstü sertifika sınıfları için EK-1'de yer alan destekleme konu başlığı altında belirlenen oranda ilave destek ödenir.
- (13) Sertifikasyon kuruluşları, düzenlemiş oldukları sertifikalara ait bilgileri TBS'de yer alan sertifika veri tabanına girerler.
- (14) TVYS'de düzenlenemeyen sertifikaların TVYS'ye tanıtılması, görev alanındaki kamu sertifikasyon kuruluşları tarafından yapılır.
- Yurt içi sertifikalı fidan üretim desteği**
- MADDE 19 – (1) ÇKS'ye kayıtlı arazilerde, yurt içinde üretilip sertifikalandırılan ve satışı gerçekleşen sertifikalı sınıfta aşılı ve aşısız fidanlar için adet başına yurt içi sertifikalı fidan üretim desteği ödemesi yapılır.**
- (2) Sertifikalı fidan üretimi desteklemesine, fidan üretici belgesine sahip gerçek ve tüzel kişiler başvuru yapabilir. Yurt içi sertifikalı fidan üretim desteğine e-devlet kapısı üzerinden sertifikalı giriş yapılır.
- (3) Başvuru esnasında il/ilçe müdürlüğü tarafından aşağıdaki işlemler yapılır:
- a) E-devlet kapısı üzerinden kontrollerin yapılamaması durumunda, fidan üretici belgesinin başvuru tarihi itibarıyla geçerliliği, fidan üreticisinin ilgili alt birliğe üyeliği ve ÇKS kayıtlarının güncelliği kontrol edilir.
- b) Başvurusu uygun görülen fidan üreticilerine, TBS kullanıcı tanımlaması yapılır ve veri giriş yetkisi verilir.
- (4) Fidan üreticileri, TBS'ye veri girişinden ve verilerin doğruluğundan sorumludurlar.
- (5) Fidan üreticileri tarafından alım/satım belgesinin (fatura) ön veya arka yüzüne, faturanın satışı yapılan sertifika ile illiyet bağı gösterir "bu fatura ile satışı yapılan fidanlar, ...tarih ve.....no'lu fidan sertifikasına aittir ve .....ile.....etiket aralığındadır." ibaresi konur, fatura tasdik edilir.
- (6) Fidan üreticileri tarafından her tür için tek seferde EK-4'te belirtilen belgelerin teslimi yapılır.
- (7) Ödeme icmallерinin hazırlanmasında temel kriterler şunlardır:
- a) Fidan üreticilerine ait satışı tamamlanan türler için tek icmal oluşturulur.
- b) Fidan alım/satım belgelerinin tarihi, sertifika tarihinden önce olamaz.
- c) Desteklenecek fidanlara ait sertifikasyon dönemi aşağıda verilmiştir. Fidan sertifikaları bu tarihler aralığında düzenlenmiş ve 2019 beyanname yılına ait olması gerekir.

Fidan Niteliği	Fidan Sertifikasyon Dönemi	Satışın Tamamlanması Gereken Son Tarih
Açık Köklü Fidan	1/3/2019 ile 31/12/2019	31/12/2020
Tüplü Fidan	1/3/2019 ile 30/4/2020	31/12/2020

(8) Sertifikasyon kuruluşları, düzenlemiş oldukları sertifikalara ait bilgileri TBS'de yer alan sertifika veri tabanına girerler.

Yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği

MADDE 20 – (1) Destekleme kapsamında yer alacak kapama bahçe tesisinde kullanılan sertifikalı fidan/fide ile standart fidanda aranacak şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Sertifikalı fidan/fide ile standart fidanın, yetkili fidan/fide üreticisi veya tohumluk bayisinden temin edilmiş olması.

b) Kullanılacak sertifikalı fidan/fide ile standart fidanın; yurt içinde üretilmiş, TTSM veya Karacabey Fidan Fide Test Merkezi Müdürlüğü tarafından düzenlenmiş sertifikalı fidan/fide veya standart fidan sertifikasına ve antepfıstığı anacında ise üretim materyali sertifikasına sahip olması.

c) 2016 yılı beyannamesine istinaden belgelendirilmiş sertifikalı/standart fidan ve sertifikalı/standart antepfıstığı üretim materyali (anaç) kullanıldığında 2019 üretim yılı dikimlerinde, geçerli bitki muayene raporuna sahip olması.

ç) 2017 yılı beyannamesine istinaden belgelendirilmiş sertifikalı/standart fidan ve sertifikalı/standart antepfıstığı üretim materyali (anaç) kullanıldığında 2018 yılında faturalandırılan fidanlarda bitki muayene raporu şartı aranmaz; 2019 yılında faturalandırılmış fidanlarda ise bitki muayene raporuna sahip olması.

d) 2018 yılı beyannamesine istinaden belgelendirilmiş sertifikalı/standart fidan, sertifikalı/standart antepfıstığı üretim materyali (anaç) kullanıldığında açık köklü ve tüplü fidan ile antepfıstığı üretim materyali (anaç) sertifikalı veya standart sınıfta sertifikaya sahip olması.

e) Çilek bahçelerinde kullanılacak fidenin 2018 ve 2019 yılı sertifikasına sahip olması.

(2) Destekleme kapsamında yer alan kapama bahçe tesisinde aranacak şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) 2019 üretim yılında tesis edilmiş olması.

b) Bakanlıkça belirlenen dikim normlarına uygun olması.

c) Tek türde tesis edilmesi.

ç) Tek parsel veya bitişik parsellerinin toplamı aşağıdaki tabloda belirtilen alanlardan az olmayacak şekilde tesis edilmiş olması:

Yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği	Minimum Alan Toplamı (da)
Bodur/yarı bodur meyve fidanları ile bahçe tesisi	5
Diğer meyve fidanları ile bahçe tesisi	
Antepfıstığı üretim materyali (anaç) ile bahçe tesisi	
Çilek, maviyemiş, kuşburnu, kivi, kızılçik, aronya bahçe tesisi	3
Çilek (örtüaltı)	1

(3) Kapama bahçe, iki teknik personel tarafından yerinde kontrol edilerek Yurt İçi Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği Bahçe Tesisi Tespit Tutanağı (EK-21) düzenlenir.

(4) Kapama bahçe, tesis edildiği üretim yılı hariç dört yıl boyunca yılda en az 1 kez (çilek hariç) olmak üzere il/ilçe müdürlüğüne kontrol edilerek Yurt İçi Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği Kontrol Tutanağı (EK-22) düzenlenir. Mücbir sebepler dışındaki nedenlerle bahçenin minimum alan toplamı altına düşmesi durumunda desteğin tamamı, bahçenin minimum alan toplamı büyüklüğünü koruması durumunda ise bozulan kısma karşılık gelen destekleme tutarı 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır.

(5) Destekleme ödemesi yapılan kapama bahçenin kiralama nedeniyle el değiştirmesi durumunda; kapama bahçe özelliğini kaybetmesi halinde sorumluluk desteği alan çiftçiye ait olup destekleme ödemesi 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır.

(6) Destekleme ödemesi yapılan kapama bahçe satış nedeniyle el değiştirmesi durumunda, il/ilçe müdürlüğüne onaylı Taahhütname-3 (EK-24) düzenlenir. Devralan çiftçi, desteklemeden yararlanan çiftçinin sorumluluklarını taşımakta olup, kapama bahçe denetim, bakım ve muhafazasını sağlamak zorundadır. Aksi durumda destekleme ödemesi 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır.

(7) Kiralama yolu ile kapama bahçe tesis eden çiftçilerin kira sözleşme süresi çilek için en az bir (1) yıl, diğerlerinde en az beş (5) yıldır.

(8) Sertifikalı ve standart fidanın aynı kapama bahçe alanı içinde kullanılması halinde, destekleme miktarı her biri için ayrı alanlar üzerinden hesaplanarak belirlenir.

(9) ÇKS'de 2019 üretim yılına kayıtlı dikimlere ait destekleme bilgileri "Yurt İçi Sertifikalı Fidan Kullanım Desteği 2019" bölümüne işlenir. 2019 güzlük dikimleri 2020 yılı Destekleme Tebliği kapsamında değerlendirilir.

(10) Desteklemeden yararlanmak isteyen çiftçilerin, EK-4'te belirtilen belgelerle başvurması gerekmektedir.

(11) Yurt İçi Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği Talep Formunda (EK-25) bulunan sertifikalı/standart fidan/antepfıstığı üretim materyali (anaç) ve sertifikalı fideye ait bilgiler ile fatura bilgileri fidan/fide üreticisi veya tohumluk bayisi tarafından düzenlenerek tasdik edilir, araziye ait bilgiler ise, çiftçi tarafından doldurulup imzalanır.

(12) Fatura tarihi, sertifikalı/standart fidan, antepfıstığı üretim materyali (anaç) ve sertifikalı fide sertifikası veya bitki muayene raporu tarihinden sonra olmalıdır. Faturalara fidan/fide üreticisi veya tohumluk bayisi tarafından fidan/fide türü, çeşidi, belge numarası ve etiket numarası aralıkları yazılır.

Geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteği

MADDE 21 – (1) Geleneksel zeytin bahçesi alanının, en az 1/5’inde, ihtiyaç duyulan ağaçlarda gençleştirme budaması yapacağını tespit ettiren ve 30/4/2020 tarihine kadar gençleştirme budamasını yapan çiftçilere budanan alan üzerinden destekleme ödemesi yapılır.

(2) Gençleştirme budaması yapılacak ÇKS’ye kayıtlı zeytinlik tapu hisse alanı (tasarruf alanı) en az beş (5) dekar olmalıdır.

(3) Destekleme ödemesinden faydalanmak isteyen çiftçilerin 2019 üretim yılında ÇKS’ye kayıt yaptırmaları koşuluyla EK-26’da yer alan Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu Desteğinden Yararlanma Talep Formu ile gençleştirme budaması yapılmadan önce il/ilçe müdürlüğüne müracaat ederek tespit yaptırmaları gerekmektedir.

(4) Desteklemeye esas zeytin bahçeleri, çiftçilerin ÇKS kayıtları da dikkate alınarak il/ilçe müdürlükleri tarafından yerinde tespit edilir ve gençleştirme budaması öncesi EK-27’de yer alan Geleneksel Zeytin Bahçesi Gençleştirme Budaması Öncesi Tespit Tutanağı hazırlanır.

(5) Desteklemeye esas zeytin bahçeleri, gençleştirme budaması sonrası il/ilçe müdürlükleri tarafından kontrol edilerek budama sonrası ödemeye esas EK-28’de yer alan Geleneksel Zeytin Bahçesi Gençleştirme Budaması Sonrası Kontrol Tutanağı hazırlanır.

Fındık alan bazlı gelir desteği

MADDE 22 – (1) 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar eki listede yer alan havzalarda, 22/11/2001 tarihli ve 2001/3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Fındık Alanlarının Tespitine Dair Karar ile belirlenen ve ruhsat verilen alanlarda fındık üretimi yapan ÇKS ve FKS’ye kayıtlı çiftçilere FKS’de kayıtlı ruhsatlı fındık alanı büyüklüğü dikkate alınarak fındık alan bazlı gelir desteği ödemesi yapılır.

(2) 2019 üretim yılında ÇKS ve FKS’de kayıtlı olan çiftçilerin fındık alan bazlı gelir desteğinden yararlanmak istememesi durumunda; bu taleplerini 31/12/2019 tarihi mesai bitimine kadar il/ilçe müdürlüklerine yazılı olarak bildirmeleri gerekmektedir.

(3) İl/ilçe müdürlüğü müracaattaki bilgi ve belgelerin doğruluğunu ÇKS ve FKS’den kontrol eder.

(4) Fındık arazilerinin ruhsatlılık durumuna ilişkin sorunlar ile ihtilafların çözümünde il/ilçe fındık komisyonları yetkilidir.

(5) Toplam alanı bir dekarın altında olan ruhsatlı fındık alanlarına fındık alan bazlı gelir desteği ödemesi yapılmaz.

Askı ve sonrasında yapılacak iş ve işlemler

MADDE 23 – (1) Bu Tebliğe anılan desteklemelere ilişkin ödeme icmalleri il müdürlükleri tarafından ÇKS ve/veya ÖKS’den alınarak oluşturulur. İl/ilçe müdürlüklerince ilçeye ait destekleme türüne esas İcmal-1, ilçe müdürlüğü ve ilgili köy/mahallede ilgili il/ilçe müdürlükleri veya muhtarlıklar marifetiyle EK-2’de belirtilen süre ile askıya çıkarılır ve il/ilçe müdürlüğü web sayfasında yayımlanır. Yurt içi sertifikalı tohum üretim ve yurt içi sertifikalı fidan üretim desteği için KEP marifetiyle duyuru yapılır. Askıya çıkma tarihi ve saati ile askıdan indirme tarihi ve saati tutanağa bağlanır. Tutanak muhtar ve/veya aza tarafından güncel tarihle imzalanır. Askı ve itiraz süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallerdeki bilgiler doğru kabul edilir. Askı süresi ve askı süresinin bitimini takip eden beş (5) iş günü içinde yapılacak itirazlar il/ilçe müdürlüğü tarafından değerlendirilir. Bu değerlendirmenin sonucunda karara bağlanamayan itirazlar il/ilçe tahkim komisyonlarınca değerlendirilerek sonuçlandırılır.

(2) Askı ve itiraz süresi bitimi sonrasında ve idari kaynaklı hata olması halinde yapılacak itirazlar il/ilçe müdürlüğü tarafından değerlendirilir. Bu değerlendirmenin sonucunda karara bağlanamayan itirazlar il/ilçe tahkim komisyonlarınca değerlendirilerek sonuçlandırılır.

(3) Askı ve itiraz süresi boyunca askıdaki icmal bilgilerine karşı ilgililer tarafından yapılacak itirazların il/ilçe müdürlüklerine yazılı olarak yapılması şarttır. Ayrıca OTD uygulamalarında hatalı bilgilerin düzeltilmesi için yetkilendirilmiş kuruluşa EK-29’da yer alan Organik Tarım Desteği İtiraz Dilekçe Örneđi ile müracaat edilmesi çiftçinin görev ve sorumluluğundadır. Bu madde hükmüne göre yapılan yazılı itirazlar askı süresinin başlamasından itibaren değerlendirilmeye alınır.

(4) Değerlendirme sonucunda İcmal-1’ler düzeltilemez ya da bilgi ve belgelere aykırılık ile şikâyet ve/veya ihbar bulunması nedeniyle her bir destekleme türüne göre düzenlenen İcmal-1’ler oluşturulamaz ise durum ilçe tahkim komisyonuna intikal ettirilir. İlçe tahkim komisyonunca çözümlenemeyen konular il tahkim komisyonuna gönderilir.

(5) Askı işlemleri sonucunda ÇKS'den alınan İcmal-2 ilçe müdürlüklerince düzenlenip onaylandıktan sonra il müdürlüğüne gönderilir. Bu icmallar ve merkez ilçe icmallarının ÇKS'den alınan İcmal-3 ile uyumu il müdürlüğü tarafından kontrol edilir.

(6) İlçe müdürlüklerinden alınan her bir destekleme türüne göre düzenlenen İcmal-2'lerde gerçeğe aykırılık olması ya da il müdürlüklerine intikal eden şikâyet ve/veya ihbar olması durumunda, il müdürlüklerince bu sorunlar çözülmeye çalışılır. Çözüme kavuşturulamayan konular, il tahkim komisyonuna bildirilir. İl tahkim komisyonunda çözümlenemeyen konular ise çözüm amacı ile nihai mercii olarak BÜGEM'e gönderilir.

(7) Her bir destekleme türüne göre düzenlenen İcmal-2'lerde gerçeğe aykırılığın bulunmaması ya da il müdürlüklerine intikal eden şikâyet ve/veya ihbarların il tahkim komisyonu marifeti ile çözümlenmesi hâlinde, ödemeye esas her bir destekleme türüne göre düzenlenen İcmal-3'ler BÜGEM'e gönderilir.

(8) Bu Tebliğde anılan desteklemelere ilişkin ödemeler tamamlandıktan sonra tespit edilen idari kaynaklı hata olması halinde il müdürlükleri, resmi yazı ile sistem düzeltmelerinin yapılabilmesi ve icmal oluşturulabilmesi için, BÜGEM'e talepte bulunur.

(9) Bu Tebliğde anılan desteklemelere ilişkin ödemeler tamamlandıktan sonra, İl Müdürlükleri resmi yazı ile oluşturulacak fark icmallarının ÇKS ve ÖKS'den alınabilmesi için BÜGEM'den talepte bulunur.

(10) Bu Tebliğde anılan desteklemelere ait başvuru bitiş tarihlerinden sonra askı ve itiraz süresi içinde verilen itiraz dilekçelerinde talep edilen değişiklikler dışında, çiftçinin beyanı ile ÇKS'de Yönetmelikte öngörülen süreler dışında yapılacak değişiklikler destekleme ödemelerine esas olamaz.

(11) Yurt içi sertifikalı tohum üretim desteğinde, başvuruları kabul eden il/ilçe müdürlüğü tarafından, ödeme icmalı talep eden YTK'lar için YTK Detayında Bilgiler (EK-14) ve Sertifika Sınıfı Detayında Bilgiler (EK-15) oluşturulur. İl müdürlükleri tarafından ödeme icmalı (İcmal-3) ile birlikte YTK Detayında Bilgiler (EK-14) ve Sertifika Sınıfı Detayında Bilgiler (EK-15) BÜGEM'e gönderilir.

(12) Yurt içi sertifikalı fidan üretim desteğinde, başvuruları kabul eden il/ilçe müdürlüğü tarafından, icmalı talep eden Fidan Üreticileri İçin, Fidan Üreticisi Detayında Bilgiler (EK-19) ve Sertifika Sınıfı Detayında Bilgiler (EK-20) oluşturulur. İl müdürlükleri tarafından ödeme icmalı (İcmal-3) ile birlikte Fidan Üreticisi Detayında Bilgiler (EK-19) BÜGEM'e gönderilir.

Desteklemelerden yararlanamayacaklar

MADDE 24 – (1) Bu Tebliğde yer alan destekleme uygulamalarından;

a) 2019 üretim yılında destekleme uygulamalarında ayrıntıları verilen kayıt sistemlerinde kayıtlı olmayanlar, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

b) ÇKS'de kayıtlı olduğu il/ilçe dışında başka yerden desteklemeye müracaat edenlerle, bu Tebliğde belirtilen destekleme ödemelerinden faydalanmak için istenilen belgelerle birlikte süresi içinde başvuru yapmayanlar bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

c) Bu Tebliğde anılan desteklemelere ilişkin başvurularda hizmet bedelinin yatırıldığına dair Döner Sermaye İşletmesinden alınan makbuz veya alındı belgesini EK-4'te belirtilen belge teslim bitiş tarihine kadar ibraz etmeyenler bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

ç) 31/12/2019 tarihi mesai bitimine kadar FKS'ye kayıtlı olmayanlar ve 2019 üretim yılında ruhsatlı fındık arazilerinde değişiklik olduğu halde FKS'de güncelleme yaptırmamış olanlar fındık alan bazlı gelir desteği ödemesinden faydalanamaz.

d) Kamu kurum ve kuruluşları toprak analizi desteği dışında, bu Tebliğde anılan diğer desteklerden yararlanamaz.

e) Orijinal/temel ve üst kademe tohumluk üretimi yapanlar hariç kamu tüzel kişiliği ile ortak üretim yapanlar, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

f) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (ı) bendi hükümlerince gerçek üretim yapmadıkları tespit edilenler, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 23 üncü maddesi gereği haklarında beş (5) yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmamaları yönünde karar verilenler, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

g) Üretim yılı içerisinde herhangi bir üretim ya da üretim gayesiyle toprak işleme yapılmamış olan boş araziler ile birbirini takip eden iki ve daha fazla üretim yılında nadasa bırakılan araziler bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

ğ) Tapuda tescilli bulunmayan mülkiyeti ihtilafı olan arazilerde, askı ve askı sonrası itiraz süresince taraflardan birinin destekleme ödemesine ilişkin itirazının yazılı olarak ilgili birime iletilmesi durumunda, ihtilafa konu araziler, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

h) Destekleme kapsamındaki arazilerde ara ziraatı yapıldığının tespiti halinde ara ziraatı ürünleri, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

ı) Ara ziraatı yapılan destekleme kapsamındaki fındık parselleri, fındık alan bazlı gelir desteğinden faydalanamaz.

i) Yurt dışından ithal edilen materyaller, yurt içinde ihracat amaçlı üretilip sertifikalandırılan tohumlar ile fidan/fideleri üreten ve kullananlar, yurt içi sertifikalı tohum kullanım ve yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım, yurt içi sertifikalı tohum/fidan üretim desteği ödemelerinden faydalanamaz.

j) Yurt içinde kullanmak amacıyla üretilip sertifikalandırılan ancak herhangi bir şekilde ihracatı yapılan/yapılacak tohumluklar, yurt içi sertifikalı tohum üretim desteği ödemelerinden faydalanamaz.

k) 31/10/2006 tarihli ve 5553 sayılı Tohumculuk Kanununun 17 nci maddesi hükümleri gereği tohumculukla ilgili faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerden faaliyet konuları ile ilgili alt birliğe üye olmayanlar yurt içi sertifikalı tohum üretim ve yurt içi sertifikalı fidan üretim destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

l) Yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteklemelerinde, destekleme ödemesi gerçekleştirildikten sonra taahhüdüne uygun davranmayanlar, yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği ödemelerinden faydalanamaz.

m) Pamuk sezonu içerisinde faaliyetini sürdürerek, desteklemeye konu kütlü pamuğu işleyecek olan çırçır prese fabrika işletmecisi olmayan tüccarlara satış yapanlar ile yurt içerisinde üretilip sertifikalandırılan tohumları kullanmayan pamuk çiftçileri fark ödemesi desteklerinden yararlanamazlar.

n) Dikim tarihinden itibaren beş (5) yılını doldurmayan zeytinlik parselleri zeytinyağı ve dane zeytin fark ödemesi desteğinden yararlanamazlar.

o) Yem bitkisi ekilişlerini daneye bırakanlar ve rekreasyon amaçlı ekiliş yapanlar yem bitkileri desteğinden faydalanamaz.

ö) İl ekolojisine, yetiştirme tekniklerine ve normlarına uygun üretim şartlarından herhangi birisini yerine getirmeyenler ile yem bitkileri tespit çalışmalarına yardımcı olmayan veya çalışmaları engelleyenler yem bitkileri desteğinden faydalanamaz.

p) Özel mülkiyet statüsünde olup da tapu kayıtlarında vasfı çayır, mera ve otlakiye olan parseller üzerinde yem bitkisi ekilişi yapanlar, yem bitkileri desteğinden faydalanamaz.

r) Kadastro geçmemiş birimlerde, tapu sicil müdürlüklerinden onaylı tapu zabıt kaydına sahip olmayan çayır vasıflı araziler, bu Tebliğde anılan desteklerden faydalanamaz.

s) Geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteği kapsamında, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında bir parselin en az 1/5'inde budama yapılarak destekten faydalanan budanmış alanlar 2019 yılında bu destekten yararlandırılmaz.

ş) Geleneksel Zeytin Bahçesi Gençleştirme Budaması Öncesi Tespit Tutanağında belirlenmiş olan zeytinlik alanlarda gençleştirme budamasını yapmamış olan çiftçiler geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteğinden yararlanamazlar.

t) 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümlerine tabi meralarda ıslah amacıyla kiralanarak ÇKS'ye kaydedilen alanlar, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

u) Ormanla ilişkili alanlarda, Orman Genel Müdürlüğü temsilcisinin de bulunduğu keşif komisyonlarınca düzenlenen raporlarda, tarım arazisi haline getirilmediği tespit edilen araziler veya Orman Genel Müdürlüğüne desteklemeye başvuran çiftçi adına tahsis edilmeyen araziler, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

ü) 2016 yılından başlamak üzere aralıksız olarak üç yıl İTU desteğinden yararlananlar, 2019 üretim yılı İTU desteğinden faydalanamaz.

v) 2019 yılında düzenlenmeyen İTU sertifikaları veya önceki yıllarda düzenlenmekle birlikte geçerliliği 2019 yılında da devam eden İTU sertifikaları ile yapılan başvurular İTU desteklemesinden faydalanamaz.

y) İTU sertifikası iptal edilen araziler, İTU desteklemesinden faydalanamaz.

z) EK-1'de yer alan 1. Kategorideki ürünlerin örtüaltı veya açık üretim alanlarındaki üretimlerinden biri desteklenir.

aa) Organik tarım desteğinden yararlandırılan araziler İTU desteğinden, İTU desteğinden yararlandırılan araziler OTD'den faydalanamaz.

bb) Kamu arazileri üzerinde yapılan doğadan toplama alanları ve ekiliş yapılmayan çayır vasıflı alanlar OTD'den faydalanamaz.

cc) Geçiş süreci-1 ürünü üretimi yapılan araziler, OTD'den faydalanamaz.

çç) 2018 üretim yılında geçiş süreci-2 ve geçiş süreci-3 statülerinde destek alan araziler, 2019 üretim yılında aynı statüde kalması halinde OTD'den faydalanamaz.

dd) Organik tarım faaliyeti yürütülen arazilerden bir önceki yıla göre 2019 üretim yılında, statüsü düşen araziler OTD'den faydalanamaz.

ee) 2017 ve 2018 üretim yılında organik statüde OTD'den faydalanan araziler, 2019 üretim yılında OTD'den faydalanamaz.

ff) EK-1'de yer alan 3. Kategoride bulunan ve yeşil ot hasadı yapılarak yem bitkisi amaçlı kullanılacak olan ürünlerin yetiştirildiği araziler, ilgili çiftçinin organik hayvancılık faaliyeti bulunmaması durumunda OTD'den faydalanamaz.

gg) Ürün alınamayan, verim çağına gelmemiş dikili tarım arazileri İTUD ve OTD'den faydalanamaz.

ğğ) 31/3/2016 tarihli ve 29670 sayılı Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma Programını Tercih Eden Üreticilerin Desteklenmesine Dair Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2016/9)'in 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamında desteklenen çiftçiler ayrıca OTD ve İTUD'den faydalanamaz.

hh) Bitki sağlığı, karantina nedeniyle üretiminde kısıtlama bulunan türlerde veya kısıtlamaya tabi alanlarda yapılan üretimler bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden faydalanamaz.

ıı) Toplam arazi miktarı bir dekarın altında olan çiftçilere mazot ve gübre desteği yapılmaz.

ii) Rekreasyon amacıyla yetiştirilen yem bitkileri için mazot ve gübre desteği yapılmaz.

jj) 2019 üretim yılında desteklemeye esas ürünlerin toplam üretim alanı; açıkta üretim için bir dekarın, örtüaltı ünitelerinde üretim için 0,5 dekarın altında olan küçük aile işletmelerine destekleme ödemesi yapılmaz.

kk) 2019 üretim yılında desteklemeye esas ürünleri tohumluk elde etmek ve/veya filizlendirme amacıyla üretenlere küçük aile işletmesi desteği ödemesi yapılmaz.

ll) Kamu veya kamu yararına çalışan kuruluşlarca kamu kaynağı kullanılarak çiftçilerden katkı alınmadan temin edilen tohum, fidan ve üretim materyallerinin kullanıldığı araziler için yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği ve yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği için ödeme yapılmaz.

mm) Koordinat bilgileri olmayan, eksik ve/veya hatalı olan veya koordinat bilgileri Laboratuvar Bilgi Sistemine (LABBİS) girilmeyen numunelere toprak analizi destekleme ödemesi yapılmaz. Ayrıca bir koordinat bilgisi alan cihaza sahip laboratuvarların aldıkları toprak numuneleri sırasında her bir koordinat ölçümü arasında beş dakikadan az olan örnek ve bu örneğe ait analizlere destekleme ödemesi yapılmaz.

nn) Tapu kayıtlarında hisse büyüklüğü beş dekar üzerinde olan arazilerin kiralama yoluyla bölünmek suretiyle tarımsal faaliyet yapılan alanın beş dekar veya altına düşmesi halinde bu arazilere küçük aile işletmesi desteği ödemesi yapılmaz.

oo) Tasarrufunda bulunan arazinin/arazilerin bir kısmında tarımsal faaliyet yaptığını beyan ederek tarımsal faaliyette bulunduğu toplam arazi miktarı beş dekar ve/veya altında olacak şekilde ÇKS'ye kayıt yaptıran çiftçilerin ÇKS'ye kayıtlı arazileri mahallinde kontrol edilir. Çiftçinin arazisinin/arazilerinin geri kalan kısımlarında da tarımsal faaliyet yapıldığının tespit edilmesi durumunda küçük aile işletmesi desteğinden yararlandırılmaz.

öö) 2018 üretim yılından başlamak üzere, örtüaltı üretimler ve çeltik hariç olmak üzere bir parselde aynı tek yıllık bitki arka arkaya üç kez ekilirse, üçüncü üretim için bu Tebliğde belirtilen destekleme ödemeleri yapılmaz.

Haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti

MADDE 25 – (1) Bu Tebliğde belirtilen yetkili merciler, yetki alanına giren verilerin kayıt sistemine doğru girilmesinden, kendilerine ibraz edilen belgelerin kontrolünden ve kendi hazırladıkları belgelerden doğrudan sorumludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye neden olanlar ile haksız yere ödemelerden yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar hakkında gerekli cezai, hukuki ve idari işlemler il/ilçe müdürlüklerince yapılır. İl/ilçe tahkim komisyonlarınca 5488 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre yapılacak iş ve işlemler değerlendirilip karara bağlanır, gereği il/ilçe müdürlüklerince yerine getirilir.

(2) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulurlar.

(3) Bu Tebliğ ile belirlenen destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler ile idari hata sonucu sehven yapılan fazla ödemeyi iade etmeyen üreticiler tahkim komisyonu kararı tarihinden itibaren beş (5) yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar. Bunun takibinden il/ilçe müdürlükleri sorumludur.

(4) Destekleme ödemelerinde, idari hata sonucu yapılan fazla ödemeyi kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içinde iade etmeyenler beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmaz. İdari hata sonucu ödenip, geri tahsil edilmesi gereken ödemelerden, üretici kendisine tebliğ edilen süre içerisinde ödeme yapar ise gecikme zammı alınmaz. Ancak söz konusu ödeme tebliğ edilen süre içerisinde yapılmaz ise tebliğ tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim ve yaptırım

MADDE 26 – (1) 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda yer alan ve bu Tebliğde anılan desteklerle ilgili işlemlerin yürütülmesini ve denetimini sağlayacak tedbirleri almaya Bakanlık yetkili olup, bu amaçla yapılacak çalışmalarda gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları, kooperatifler, ziraat odaları, ticaret borsaları, lisanslı depo işletmeleri, toprak analiz laboratuvarları ve birliklerin hizmetlerinden de yararlanır.

(2) Yönetmelik gereği yapılan örnekleme arazi tespitlerinde, öncelikli olarak fark ödemesi desteği ile küçük aile işletmesi desteğine esas araziler dikkate alınır. Yapılan tespitler tutanağa bağlanır.

(3) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, İTUD ödemeleri için düzenledikleri her türlü bilgi ve belgelerden sorumludurlar. Sorumluluklarını yerine getirmeyen yetkilendirilmiş kuruluşlar hakkında İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(4) Yetkilendirilmiş kuruluşlar OTD ödemeleri için düzenledikleri her türlü bilgi ve belgelerden, ayrıca OTD ödemelerinde OTBİS'e eksik veya hatalı yapılan veri girişleri ile düzeltmelerin zamanında yapılmasından sorumludurlar. Sorumluluklarını yerine getirmeyen yetkilendirilmiş kuruluşlar hakkında 1/12/2004 tarihli ve 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu ile OTY hükümleri uygulanır.

(5) Yetkilendirilmiş laboratuvarlar, toprak analizi destekleme ödemeleri için düzenledikleri her türlü bilgi ve belgelerden sorumludurlar.

(6) Veri girişinde yetki verilen YTK'lar kendilerine tebliğ edilen kullanıcı adı ve şifresinin gizliliği ve güvenliğinden, yaptıkları veri girişlerinin doğruluğundan, düzenledikleri her türlü bilgi ve belgelerden sorumludurlar.

(7) Arazi intikalleri ve mücbir sebeplerden kaynaklanan nedenlerle zamanında destekleme ödemesi yapılamayan çiftçilere ilişkin iş ve işlemler ayrı olarak yapılır.

(8) Sahte belge düzenleyerek haksız destekleme ödemesi yapılmasına sebep olan bombus arı kolonisi çiftçisinin üretim izni iptal edilir.

(9) Bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinde; ilgili üretim yılına esas ÇKS müracaatını yaptıktan sonra vefat eden çiftçiler için;

a) OTD ödemelerinde; 2019 üretim yılı için organik tarım faaliyeti yürütmekte iken destekleme müracaatı yapamadan vefat eden çiftçilerin mirasçıları; organik tarım faaliyetleri ile ilgili gereklilikleri ve desteklemeye esas şartları devam ettirmeleri kaydıyla müracaat tarihleri içerisinde bu üretimler için OTD'ye esas şartların yerine getirilmiş olması kaydıyla mahkemeden veya noterden alınmış veraset belgesinin aslı ya da onaylanmış sureti ile mirasçılardan herhangi birinin diğer mirasçılardan alacağı muvafakatname-1 (EK-33) ile müracaatı üzerine vefat eden çiftçi adına destekleme ödemesi yapılır. Herhangi bir müracaat yapılmaması halinde hiçbir destekleme ödemesi yapılmaz.

b) İTUD ödemelerinde; 2019 üretim yılı için iyi tarım uygulamaları kapsamında Yetkilendirilmiş Kuruluş ile sözleşme imzaladıktan sonra destekleme müracaatı yapamadan vefat eden çiftçilerin mirasçıları, iyi tarım uygulamaları faaliyetleri ile ilgili gereklilikleri ve desteklemeye esas şartları devam ettirmeleri kaydıyla, mahkemeden veya noterden alınmış veraset belgesinin aslı ya da onaylanmış sureti ile mirasçılardan herhangi birinin diğer mirasçılardan alacağı muvafakatname-1 (EK-33) ile müracaatı üzerine vefat eden çiftçi adına destekleme ödemesi yapılır. Herhangi bir müracaat yapılmaması halinde hiçbir destekleme ödemesi yapılmaz.

c) Mazot ve gübre desteği, fındık alan bazlı gelir desteği ve küçük aile işletmesi desteği hariç diğer destekleme ödemelerinde; 2019 üretim yılına esas destekleme müracaatını yapamadan vefat eden çiftçilerin mirasçıları, arazinin intikalini yaptırılmaması durumunda desteklemeye esas şartları devam ettirmeleri kaydıyla mahkemeden veya noterden alınmış veraset belgesinin aslı ya da onaylanmış sureti ile mirasçılardan herhangi birinin diğer mirasçılardan alacağı muvafakatname-1 (EK-33) ile müracaatı üzerine vefat eden çiftçi adına destekleme ödemesi yapılır. Herhangi bir müracaat yapılmaması halinde hiçbir destekleme ödemesi yapılmaz.

ç) 2019 üretim yılına esas ÇKS ve destekleme müracaatlarını tamamladıktan sonra vefat eden çiftçiler için destekleme ödemeleri vefat eden çiftçi adına bankaya yatırılır. Vefat etmeden önce dilekçe ile müracaat etmiş ancak EK-4'te istenilen belgeleri teslim edememiş çiftçiler için bu belgeler mirasçılarından herhangi biri tarafından süresi içerisinde il/ilçe müdürlüğüne teslim edilir. Belgelerin süresi içerisinde il/ilçe müdürlüğüne teslim edilmemesi durumunda destekleme ödemesi yapılmaz.

(10) Mücbir sebeplerden (savaş, yangın, sel, heyelan ve deprem gibi tabii afetler ve benzeri) dolayı mahsul elde edilememesi durumunda; mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen on iş günü içinde çiftçinin ÇKS'ye kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüğüne yazılı olarak bildirimde bulunması ve il/ilçe müdürlüğü tarafından yerinde tespit edilip belgelendirilmesi zorunludur. Mücbir sebep sonucu üretilmesi planlanan bitki türünün zarar gördüğünün il/ilçe tespit komisyonlarınca tespit edilmesi halinde ödemesi gerçekleştirilen tarımsal destekleme geri alınmaz.

(11) Yurt içi sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği ve yem bitkileri desteği uygulamalarında; destek müracaatının yapıldığı il/ilçe müdürlüğü, ekiliş/dikilişin yapıldığı il/ilçe müdürlüğünden onaylı kontrol tutanağını ister ve ödemeye esas icmalî hazırlar.

(12) Ürettikleri tohum, fidan/fideyi mahsul veya tohum elde etmek amacıyla kendi arazisine eken/diken, Tohum Üretici Belgesi, Fidan/Fide Üretici Belgesi'ne sahip çiftçilerden fatura istenmez. Bu çiftçilerin kendilerine mal edecekleri ürünler için kanuni defterlerine söz konusu ürün miktarlarını gösterir şekilde giriş kayıtlarını yaparak söz konusu defterin ilgili sayfasının/sayfalarının il/ilçe müdürlüğü tarafından "Aslı Görülmüştür" ibaresi yazılarak onaylanması halinde tohum, fidan/fide faturası yerine kabul edilir. Talep formunda yer alan bayi bölümünü kendileri imzalar ve kullanmış olduğu tohum, fide/fidanlara ait sertifika sureti ile tohum, fidan/fide üretici belgesini ibraz eder.

(13) İlama bağlı borç ödemelerinde ve yürütmenin durdurulmasına/yapılan işlemin iptaline ilişkin ödemelerde; mahkeme kararı, dilekçe ve geri ödemeye dair Vergi Dairesi Alındı Belgesi veya ilgili banka dekontu belgeleri aslı

gibidir onayı yapılarak, ödemeye esas ilgili (EK-30, EK-30/a, EK-30/b, EK-30/c) icmalle birlikte her bir çiftçi için ayrı üst yazı ile BÜGEM'e gönderilir.

(14) Bu Tebliğde yer almayan teknik konularda Bakanlık genelgesi ve talimatları uygulanır. Ancak bu Tebliğde yer almayıp yerinde tespit ve çözüm gerektiren konularla ilgili il/ilçe tahkim komisyonları yetkili ve sorumludur.

Finansman ve ödemeler

MADDE 27 – (1) 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar çerçevesinde bu Tebliğde anılan 2019 üretim yılı tarımsal destekleme türleri ve destekleme miktarları EK-1'de yer almaktadır.

(2) Destekleme ödemeleri için gerekli finansman 2019 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda belirtilen esaslar çerçevesinde Bakanlık tarımsal destekleme bütçesinden karşılanır. Ödemeler bankanın ilgili şubelerinde daha önce çiftçiler adına açılan veya açılacak olan hesaplara yapılır.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 28 – (1) 27/3/2018 tarihli ve 30373 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2018/17) yürürlükten kaldırılmıştır.

Tamamlanamayan işlemler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Yürürlükten kaldırılan mevzuat hükümleri çerçevesinde başlatılmış ve bu Tebliğin yayımı tarihinde sonlandırılmamış olan işlemler, kendi mevzuat hükümleri çerçevesinde sonlandırılır.

Yürürlük

MADDE 29 – (1) Bu Tebliğ 1/1/2019 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.